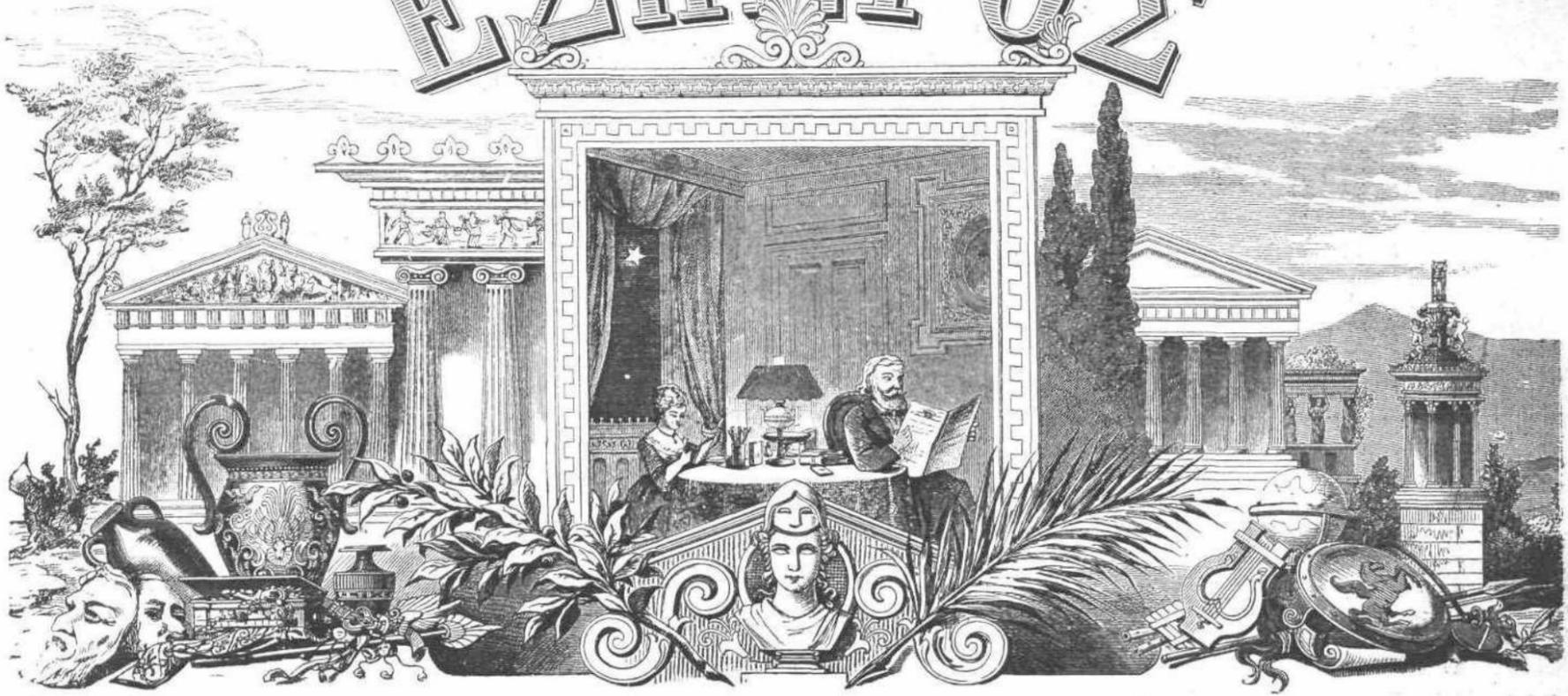

ΕΣΠΕΡΟΣ

ΕΤΟΣ Ζ΄.

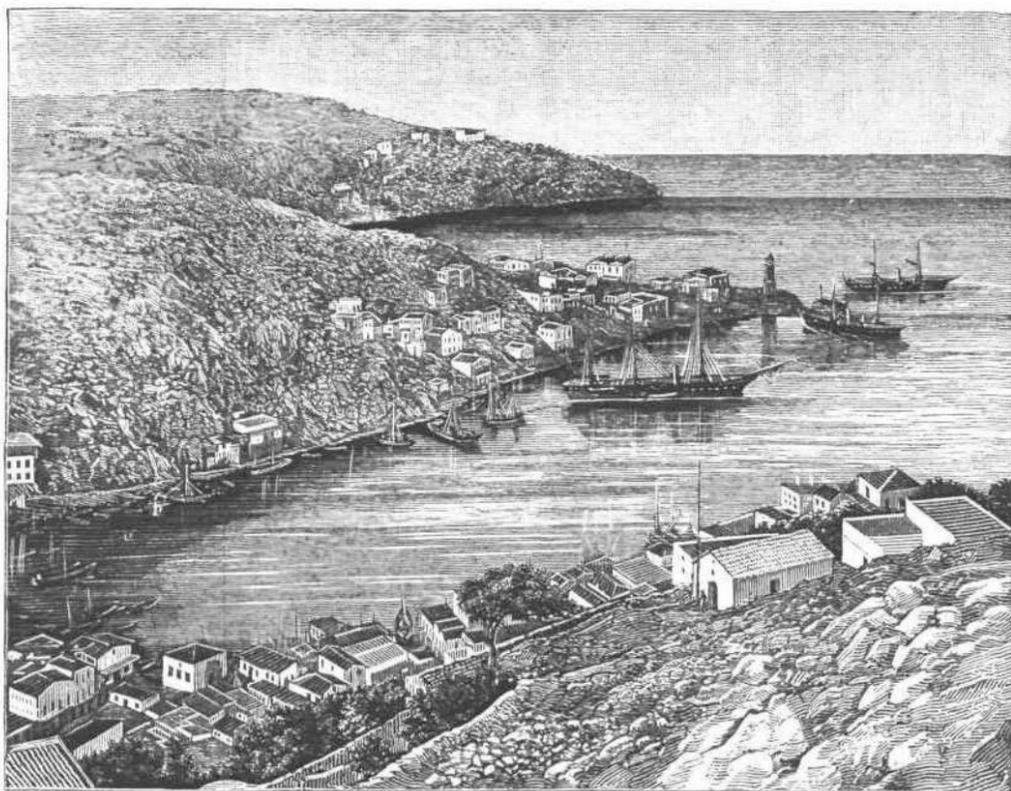
Ἐκδίδεται
τῆ 1/13 καὶ 15/27
ἐκάστου μηνός.

Ἐν ΛΕΙΨΙΑΙ τῆ 113 Ἀπριλίου 1888

Τιμὴ ἑτησία
προπληρωμένη
εἰς χρυσόν.

Φράγκ. 40.
Μάρκ. 32.
Ρούβλ. 16.

ΑΡ. 167.

Η ΝΗΣΟΣ ΣΥΜΗ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.

Περὶ τῆς νήσου Σύμης. Ἐκ τῶν τοῦ E. De Amicis. (Συνέχεια.) — Ἡ Βιθυνία καὶ ἀρχαῖος τάφος ἐν Δαμασκῷ. — Μελέτη ἐπὶ τῶν μέγιστον τῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιολογίας ἐπιπέδου ἀπολιθωμένης ἀντικειμένου. (Τέλος.) — Τὰ Τρίκαλα ἐν Θεσσαλίᾳ. — Ἡ πεδιάς τοῦ Ἀργεῶν. — Μία πρώτη παράστασις ἐν Παρισίῳ. — Εἰδὶα μετὰ θέλλαν. Μετάφρ. τοῦ Ἀγγλικῶν μυστογραφιστοῦ Called back τοῦ Conway ὑπὸ τῆς δεσποικίης Σοφίας Εὐαγ. Βαλ-

ταρῆ. (Συνέχεια.) — Ποίησις. Τὸ τελευταῖον ῥόδιον τοῦ θέρους. Ἐπὶ Διηγητῶν Στάφ. — Μία ἀποκαλύψις. Διήγημα. — Διάφορα.

ΕΙΚΟΝΕΣ.

Ἡ νήσος Σύμη. — Ἡ Βιθυνία ἐν Παλαιότητι. — Ἀρχαῖος τάφος ἐν Δαμασκῷ. — Τὰ Τρίκαλα ἐν Θεσσαλίᾳ. — Ἡ πεδιάς τοῦ Ἀργεῶν. — Πρώτη παράστασις ἐν Παρισίῳ. — Ἡ Ἐπιπέδου ἐπὶ τῆ ἀρχαία σκεπή.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΝΗΣΟΥ ΣΥΜΗΣ

ὑπὸ
Μ. Μαλλιάρᾳκη.
(Τέλος.)

I.

Εἶς ἐπιπέδου συνεχῆς πυροβολισμοὶ καὶ ὄρεται κραυγαί με ἐξήγειρον τοῦ ὕπνου. Εἶς τῶν διασημοτέρων Συμαίων εἶχεν ἀποβάνει ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ἐμελλε τὴν ἡμέραν ἐκείνην νὰ τελεσθῆ τὸ ξόδι, τελετὴ νεκρώσιμος ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τῶν μακρὰν τῆς πατρίδος καὶ τῆς οἰκουμένης τῶν ἀπονησκόντων τελομένη. Τὰ κόλλυβα ποικιλόχρωμα καὶ διάχροα μεταφέρονται ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ ἀποθανόντος εἰς τὸν ναὸν συνοδευόμενα ὑπὸ πάντων τῶν συμπολιτῶν αὐτῶν. Ἄλλοτε οἱ ἱερεῖς μετὰ τῶν ἐπιτελούντων προηγούντο τῆς πομπῆς ταύτης· τοῦτο δὲ κατήργησεν ὁ μητροπολίτης Ῥόδου, ὅστις ὅμως δὲν ἠδυνήθη τὴν ἐμποδίσῃ τὸν ἄνδρα νὰ πυροβολῶσι, τοὺς κώδωνας νὰ ἴχῃσι καὶ τὰς γυναῖκας νὰ θρηνησῶν γοερώς. Τὸ ξόδι, εἰς ὃ παρευρέθη, ἐγένετο μετὰ πάσης τῆς εἰθιμῆς πομπῆς καὶ παρατάξεως· ἀπαντες σχεδὸν οἱ ἐν Σύμῃ εὐρισκόμενοι ἄνδρες παρηκολούθησαν μέχρι τοῦ ἐνοριακοῦ ναοῦ τοῦ ἀποθιώσαντος, εἴτετο δὲ πλῆθος γυναικῶν ὀλοοῦσων καὶ μοιρολογουμένων. Ἐν τῷ ναῷ, λαμπρῶς φωτισμένῳ, ἐψάλη ὑπὸ τῶν ἱερῶν ἡ νεκρώσιμος ἀκολουθία, ἐν ᾗ ἐξῶθεν ἀντήχον οἱ θρηνοὶ καὶ οἱ κοπετοὶ τῶν γυναικῶν. Φαίνεται διὰ τὸ ἀποθάνον εἶχε θυγατέρα ὄριμον πρὸς γάμον, διότι ἡ μοιρολογίστρια παρεκάλεε τὸν Θεὸν ν' ἀναστήσῃ τὸν πατέρα, ἵνα παρευρεθῆ εἰς τοὺς γάμους τῆς θυγατρὸς τοῦ. Ματαία παραλόγια, κούφη παρηγορία! Διότι κατὰ τι ἄλλο μοιρολόγιον·

“Τοῦ” καὶ λόγια καὶ περνοῦ δάκρυα καὶ πέφτουν κάτω, Κ' ἐκεῖνοι πλεῖο δὲν ἔρχονται καὶ πλεόν δὲν διαφέρουν.”

Ὅμοιον πρὸς τὸ τοῦ Δάντου

Lasciate ogni speranza o voi ch'entrate.

Ἐν Σύμῃ οἱ πυροβολισμοὶ συνοδεύουσι καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν θλίψιν. Πυροβολοῦσιν εὐθυμοῦντες καὶ ἐορτάζοντες, πυροβολοῦσιν θρηνοῦντες καὶ κηδεύοντες. Τὰ πάντα γίνονται ἐν πομπῇ θορυβῶδει, καὶ οἱ γάμοι καὶ ὁ θάνατος. Αἱ γυναῖκες, ὡς αἱ παρθέναι ἐν ταῖς Χορηφοῖς τοῦ Αἰσχύλου, φοινίσσουσι τὰς παρειάς, τύπτουσι τὸ στῆθος “δύχειρι σὸν κτύπη”, τίλλουσι τὴν κόμην καὶ ἐχθύνουσι ἐν ᾧσμαι θρηνηδαί τὸ πλῆμυρον τὴν ψυχὴν τῶν ἄλλοις. Οὐδεὶς δύναται νὰ παρακλύσῃ τὰς θορυβῶδεις ταύτας τῆς λύπης ἐκδηλώσεις ἐν ταῖς ἀφελεστεραῖς κοινωνίαις, αἵτινες συνεχίζουσι τὰς ἀρχαίας παραδόσεις καὶ τὰ πανάρχαια ἔθιμα. Παρὰ τοῖς Συμαίοις καὶ τοῖς λοιποῖς νησιώταις τὰ πλεῖστα τῶν σπουδαιωτάτων τοῦ ἀνθρωπίνου βίου γεγονότων, τῆς γεννήσεως, τοῦ γάμου καὶ τοῦ θανάτου, φέρουσι τοὺς ἀρχαίους τύπους. Αἱ Μοῖραι παρακάθηται παρὰ τὴν κοιτίδα τοῦ βρέφους, καὶ ὁ Χάρων διαπορρῶμευε πάντοτε τὰς ψυχὰς εἰς τὸν μαῦρον Ἄδην.

Οἱ Συμαῖοι εἰσὶν εὐθόμοι, φιλόξενοι καὶ περιποιητικοὶ καὶ φιλοπάτριδες ἐν τε τῇ καθολικῶ-

τέρῃ καὶ τῇ μερικωτέρῃ τῆς λέξεως ἐνοσίᾳ. Ἀγαποῦσι τοὺς θράγους τῶν περιπαθῶς, ὡς πάντες οἱ κάτοικοι τῶν λεγομένων νοτίων Σπορῶν νήσων, καὶ ἐνθυμοῦνται αὐτοὺς μετὰ συγκινήσεως καὶ ὅταν διέρχωνται τὰς ὠραιότερας θέσεις τῆς Ἑλβετίας καὶ τῆς Ἰταλίας. Ὁ ἄνθρωπος τῆς γενεθλίας χώρας εἶναι μᾶλλον ζωηρόν, καὶ θελκτικώτερος ὁ ὀρίζων, καὶ οἱ τόποι, ὧν ἡ εἰκὼν ἀνετυπώθη κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ψυχὴν.

II.

Ἐν Σύμῃ ἐδρεύει εἰς καίμακάμης (ὀποιοικητής) μετ' ἐνὸς γραμματέως, ἐνὸς οικονομικοῦ ἐφόρου καὶ ἐνὸς ταμίου, καὶ εἰς ἀστυνομίας μετὰ δέκα χωροφυλάκων. Τὴν δικαιοσύνην ἀπονέμει ἐν Πρωτοδικεῖον, συνιστάμενον ἐξ ἐνὸς προέδρου, διοριζομένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, δύο δικαστῶν, ἐκλεγμένων ὑπὸ τῆς Κοινότητος καὶ κυρουμένων ὑπὸ τῆς ἐν Ῥόδῳ διοικήσεως, καὶ δύο γραμματέων. Ὅσακις δικάζει ὡς ἐμποροδικεῖον προσλαμβάνονται δύο πάρεδροι, ἐκλεγόμενοι ὑπὸ τῶν ἐμπόρων κατὰ τὸν περὶ ἐκλογῆς ἐμποροδικῶν Νόμον. Ὑπάγεται δὲ ἡ Σύμη διοικητικῶς εἰς τὴν ἐν Ῥόδῳ διοίκησιν, καὶ ἐκκλησιαστικῶς εἰς τὸν Μητροπολίτην Ῥόδου.

Σπουδαία ἐν Σύμῃ ἐπιτόπιος ἀρχὴ ἐστὶν ἡ Δημογεροντία, ἥς τὸ προσωπικὸν συνίσταται ἐκ δύο δημογερόνων, ἐκλεγμένων ὑπὸ τοῦ λαοῦ, δύο γραμματέων, δύο κλητῆρων, ἐνὸς ἀγορανόμου, ἐνὸς ταμίου, ἐνὸς μετρητοῦ, ἐνὸς νυκτοφύλακος καὶ τεσσάρων ὀδοκαθαριστῶν, ἀπάντων ἐμπίσθων. Ἡ Δημογεροντία ἐκπροσωπεῖ τὴν Κοινότητα καθ' ὅλας αὐτῆς τὰς σχέσεις, εἰσπραττοῦσα καὶ διανέμουσα τοὺς φόρους, μισθοδοτοῦσα τοὺς διδασκάλους, ἰατροὺς καὶ φαρμακοποιούς, καὶ ἐκτελοῦσα τὰ δημόσια ἔργα. Ἡ Δημογεροντία ἐστὶν ὁ φρουρὸς τῶν σπογγαλιευτικῶν ἐθίμων, ἄνευ τῆς τηρήσεως τῶν ὁποίων αἱ σπογγαλιευτικαὶ ἐπιχειρήσεις δὲν δύναται νὰ εὐδοκηθῶσιν. Οἱ δημογερόντες λύουσι τὰς διαφορὰς τῶν σπογγαλιεῶν καὶ συντάσσουσι πᾶν εἶδος συμβολαίου, εἰδὸς δὲ σεβάστοι παρὰ τῷ λαῷ, καὶ μόνον ἡ ἐμφάνεισι τοῦ κλητῆρος τῆς Δημογεροντίας ἀρκεῖ νὰ καταπαύσῃ πᾶσαν ταραχὴν.

Οἱ πόροι τῆς Κοινότητος εἰσὶν οἱ ἐπιβαλλόμενοι εἰς τοὺς σπόγγους δημοτικοὶ φόροι καὶ προσωπικοὶ ἔρανοι, οὗς οἱ Συμαῖοι προθύμως προσφέρουσι, ἀμιλλώμενοι μάλιστα τὴν θὰ φανῆ τοῦ ἄλλου ὑπέτερος, ὁσάκις αἱ ἀνάγκαι τῆς Κοινότητος ἀπαιτοῦν ἐκτάκτους θυσίας. Ὑπεβλήθησαν δὲ εἰς τοιαύτας πολλάκις οἱ Συμαῖοι ἐνεκὰ τοῦ ζητήματος τῶν σπογγαλιευτικῶν μηχανῶν, ὧν οἱ δόται ἐξήχουν τὴν κατάρρησιν, καὶ πρὸς ἐλάττωσιν τῶν σπογγαλιευτικῶν τελῶν, ἀφ' οὗ αἱ μηχαναὶ ἔλαβον τὴν ἄδειαν νὰ ἐργάζωνται, καὶ δι' ἄλλας ὑποθέσεις τῆς Κοινότητος, ὧν ἡ Δημογεροντία προϊσταται.

Ὁ πληθυσμὸς τῆς Σύμης ὑπερβαίνει τὰς δέκα χιλιάδας ψυχὰς, ἀποκτῶν ἐκ τῆς σπογγαλιείας. Δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ κατὰ προσέγγισιν τὴν ἐτησίαν παραγωγὴν εἰς ἑκάτον χιλιάδας ὀθωμανικῶν λιρῶν. Τὸ χρῆμα τοῦτο εἰσάγεται καὶ κυκλοφορεῖ ἐν τῷ τόπῳ, διανεμόμενον εἰς τοὺς ὄπτας, κωπηλάτας, μηχανικούς, ναυπηγούς, ἐφοπιστάς καὶ τοὺς προμηθευτάς

τῶν μηχανῶν, τῶν σκηνῶν καὶ ἐπιπέλων αὐτῶν, Ἰκανὴν δὲ κατ' ἔτος ποσότητα ἀπορροφῶσι τὰ ἐν Εὐρώπῃ ἐργαστάσια, ἐν οἷς κατασκευάζονται ταῦτα πάντα.

Μετὰ δικαίημερον ἐν Σύμῃ διαμονὴν ἐπανήλθον εἰς Ῥόδον, ζωηρὰς δὲ διετήρησεν τὰς ἀναμνήσεις νήσου ξηρᾶς καὶ ἀγόνου, ἐν ᾗ ἡ φιλοπονία καὶ ἡ δραστηριότης ἡ ἀνθρωπίνῃ ἐδημιούργησε βίον ἄνετον, ὅτε μετὰ τρεῖς μὲν ὥρας ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν χαριτόδωρον νῆσον ἐν ᾗ βασιλεύει ἡ πενία, μετὰ θραξίαν δὲ διαμονὴν διέπλευσα τὰς ἀκτὰς τῆς εὐλιμένης Λυκίας, ἐπισκέψθη τὴν Μάκρην, τὸ Καστελλόροισον, καὶ ἀπεβιβάσθη εἰς τὴν ἀλίμενον μὲν πλὴν ὑπὸ ὕδατων κατάρυτον τῆς Παμφυλίας πόλιν Ἄττάλειαν. Περὶ τῆς πόλεως ταύτης, τῆς περὶ αὐτὴν θαλάσσης καὶ σφοδρῶς θλαστήσεως, καὶ τῶν εἰς τὴν θάλασσαν μετὰ ψόφου καταλειθόμενων καταρρακτῶν, καὶ τῶν πλημμυρούτων τὰς ὁδοὺς ῥυάκων, ὧν ὁ ἐλάχιστος ἡδύνατο νὰ κατακλύσῃ τὴν Σύμη, ἐπιφυλάσσομαι νὰ γράψω θραξία τινὰ θραδύτερον.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῶν ὄσων ἐξέθηκα περὶ τῆς ἐν Σύμῃ μονῆς τοῦ ἀρχιεπισκόπου Μιχαήλ, σημειῶ τὰ ὑπὸ τοῦ εὐπαθεύτου Κυρίου Δ. Χαβιάρᾳ ἀνακοινωθέντα μοι περὶ τῆς μονῆς ταύτης καὶ τῆς ἐτέρας τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἐνοριακῆς, ἥτις ὡς ἐκ τοῦ ὅρου ἐν ᾗ κεῖται ὀνομάζεται Μονὴ τοῦ Πανορμιώτου.

Ἡ παρὰ τὴν πόλιν Σύμης κειμένη μονὴ τοῦ ταξιάρχου Μιχαήλ τοῦ Ῥουκουνιώτου εἶναι σταυροπηγιακὴ· εἶναι δὲ ἀρχαία, ὡς ἐξάγεται ἐκ τινος ἐπὶ μεμβράνης Σιγίλλου τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου τοῦ Δ', ἐκδομένου τὸν Νοεμβρίον τοῦ 1712, ἔχοντος ὡς ἐξῆς: “Γράμματα παλαιγενῆ πατριαρχικὰ τῶν πρὸ ἡμῶν ἀγιωτάτων Πατριαρχῶν προσεκομισθησαν ἡμῖν ἐμφανισθέντα ἐκ μέρους τῶν πατέρων τῆς κατὰ τὴν ἀγιωτάτην μητρόπολιν Ῥόδου ἐν τῇ νήσῳ Σύμης κειμένης Ἰερᾶς μονῆς τοῦ παμμεγίστου Ταξιάρχου, ἐξ ὧν τὸ ἐν πρὸ χρόνων σχεδὸν πρὸ ἑκατὸν αὐτῆς ἐπεθραυεῖται ὑπὸ τοῦ κατ' ἐκεῖνον καιροῦ τὰς πατριαρχικὰς ἡνίας διεζωσμένου... κύρ Νεοφύτου, ὅπερ ἐγένετο τῶς εἰς ἐκτικῶσιν καὶ θεβῶσιν ἄλλου γράμματος ἀρχαιοτέρου τοῦ ἀγιωτάτου Πατριάρχου κύρ Ματθαίου...” Ἀκολουθῶς δὲ ἀναφέρει τὸ Σιγίλλιον, ὅτι τὰ πατριαρχικὰ παλαιγενῆ ταῦτα γράμματα προσήνεγον εἰς τὸν Πατριάρχην συνοδικῶς προκαθήμενον “Χριστιανὸν ἐκ τῆς Σύμης πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν ὄντες”.

Τὸ πρὸ ἑκατὸν πρὸ χρόνων σιγίλλιον ἐξεδόθη ὑπὸ Νεοφύτου Β'. τοῦ ἀπ' Ἀθηνῶν εἶτε κατὰ τὴν α'. πατριαρχίαν τοῦ (1600) εἶτε πιθανώτερον κατὰ τὴν β'. (1608—1614) εἶτε ἐπικύρωσιν ἄλλου ἀρχαιοτέρου τοῦ πατριάρχου Ματθαίου. Ἐπατριάρχευον δὲ Ματθαῖος ὁ Α'. κατὰ τὸ 1396—1410 καὶ Ματθαῖος Β'. τρίς, τὸ 1594, 1596—1600, καθὼς καὶ κατὰ τὸ 1601, ὅτε καὶ ἐτελεύτησε, διαδεχθεὶς κατὰ τὴν γ'. πατριαρχίαν τὸν ἐκ τῆς πρώτης πατριαρχίας ἐκπεσόντα Νεόφυτον τὸν Β', ἥτοι τὸν προηγουμένον (Ζαχ. Μαθᾶ, Κατάλογος Πατριαρχῶν. Ἐκδ. β'. Ἀθήνησι 1884).

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοιαῦτα Σιγίλλια ἀνευοῦντο ὀχλὶ παρ' ἐκάστου νέου πατριάρχου οὔτε ἀνά πᾶσαν δεκαετίαν ἢ εικοσαετίαν, πρόδηλον ἐστὶ δὲ ὅσον νὰ ὑπολάβωμεν τὸ ἀρχαιότερον τῶν ἀναφερομένων Σιγίλλιον ὡς ἀνήκον εἰς Ματθαῖον τὸν Α', ὅστε ἡ μονὴ ὑπῆρχε πρὸ τῆς ἀλώσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ ἀρχαῖος ναὸς εἶναι ὁ ὑπόγειος. Τοῦτου σώζεται ἡ ἀγία Τράπεζα, λίθος τετράγωνος φέρων ἀρχαῖαν ἐπιτύμβιον ἐπιγραφὴν, ληθθεὶς πιθανῶς ἐξ ἀρχαίου μνημείου οὐ μακρὰν τῆς μονῆς κειμένου. Ἡ ἐπιγραφὴ ἔχει οὕτω·

Ω ΠΑΡ ΕΜΟΝ ΠΕΥΔΩΝ ΤΟΥΤ ΗΡ
ΧΑΙΡΕΙΝ ΕΥΚΛΕΙΟΣ
ΘΗΣΕΚΩ ΔΕ ΟΓΔΟΚΟΝΤΑ
ΚΑΙ ΠΑΙΔΑΣ ΠΑΙΔΑΝ ΛΙΠΟ
ΟΥΚ ΟΑΒΩ ΙΕΡΟΔΟΝΤΑΣ ΑΡΙΖΗΩΣ ΔΕΠΙΔΩΞΟΝ
ΟΙΣ ΕΙΗ ΑΥΤΟΝ ΤΕΡΜΑ ΛΑΧΕΙΝ ΒΙΩΤΟΥ.

Ἐπὶ ἐμὸν [σ]πεύδ[ω]ν τοῦτ' ἤρ[η]ον ἰσταῖα, ζεῖνε χαίρειν εὐκλείως [εἰπὼν τὸν κατὰ τὴν θνήσκω δ' ὀγοδοῦντα [δύο πλῆθος λυκάβραντας καὶ παιδᾶς παιδῶν [ε]πί[σ]το[μ]ο[ν]ος γλυκίας ὅσα ἐλθ[ω]ν ἐρίδοντας ἀριζή[ω]ν δ' ἐπὶ δόξ[ω]. Οἱ εἰν ταῦτον τέρμα λαχεῖν βι[ό]του.

Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἠρμήνευσεν ὁ Ἄρχων μέγας Λογοθέτης Σ. Ἀριστάρχης, δημοσιεύσας αὐτὴν μετ' ἄλλων ἐν Σύμῃ εὐρεθεισῶν ἐπιγραφῶν, ἐν τῷ ὑπὸ τὸ φιλολ. Σολλόγου Κωνσταντινουπόλεως ἐκδομένῳ Περιοδικῷ (ιδ'. Παράρτημα τοῦ ΙΓ'. τόμου, 1880).

Κατὰ τὴν παράδοσιν ἡ μονὴ εἶχεν 80—100 μοναχοὺς, οἵτινες ἐρίσαντες πρὸς ἀλλήλους ἀπεχώρισαν τῆς μονῆς καθ' ὁμάδας καὶ ἔκτισαν νέα μονήρια, τὰ ὅποια σώζονται ἐτι κατηρησμένα σχεδόν. Ἐν τῇ μονῇ ὑπῆρχε καὶ διδασκαλὴ, περιλαμβανούσα ἀρχαία ἐπὶ μεμβράνης χειρόγραφα. Μέρους τῆς διδασκαλῆς ταύτης ὑπῆρχεν εἰς τὸ μετόχιον τῆς μονῆς, ἥτοι εἰς τὸν ναὸν τῆς Παναγίας τῆς Ἀκροπόλεως (τοῦ Κάστρου), ὅπου ἀναφέρεται καὶ εἰς τὰ σιγίλλια. Ἡ Παναγία τοῦ Κάστρου θεωρεῖται νῦν ὡς ἐνοριακὴ. Ἐκ τῆς διδασκαλῆς τῆς μονῆς σώζεται ἐν καὶ μόνον ἐπὶ μεμβράνης Εὐαγγέλιον μετὰ σημείων μουσικῶν καὶ τῶν εἰκόνων τῶν τεσσάρων Εὐαγγελιστῶν. Ὁ κ. Χαβιάρᾳ εἶδε καὶ ἕτερον χειρόγραφον ἐπὶ μεμβράνης ἀσκητικόν, ἐκτὸς τῆς μονῆς.

Ἐν τῇ μονῇ ταύτῃ ἐσώζετο ἔγγραφο τοῦ Φραγκίσκου Μοροζίνη, δόχῃ τῆς Βενετίας, φέρων ἡμερομηνίαν ἀπὸ Φεβρουαρίου 13 κατὰ τὸ νέον ἡμερολόγιον, ὅπερ ὁ κ. Χαβιάρᾳ δημοσίευσεν ἐν τῷ “Παρνασσῷ” Ἀθηνῶν. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ἀπηρῶντο πρὸς τοὺς ἐπαρχιωτάς ἱερεῖς καὶ ἐπιλοίπους Χριστιανοὺς τῆς Σύμης καὶ ἐκδομένου ἀπὸ τοῦ Κάστρου Καπιτάνειαι στὴν Πρέβεζα, ὅπου ἐστάθμευε τότε ὁ Μοροζίνης ὡς πρῶτος Καπτεῖν γκυερνάλης. Ἐξεδόθη δὲ συνεπείᾳ πρεσβείας πρὸς τὸν Μοροζίνην τοῦ ἀπεσταλμένου τῶν Συμαίων Πρωτοσυγγέλου Ἀναγνῶστη Ἰερομονάχου, ὅστις κατόπιν ἐχρημάτισεν ἡγούμενος τῆς μονῆς, καὶ ἦτο, ὡς φαίνεται, καὶ ἀδελφὸς αὐτῆς, ὡς λέγουσι οἱ μοναστηριακοί, καὶ διὰ τοῦτο τὸ ἔγγραφον τοῦτο*) ἐσώθη ἐν τῇ μονῇ. “Ὁ Ἀναγνῶστης βαστώντας καὶ τὴν ἑπιπέδου εἰς τὸ χεῖρ (τὴν ἀναφορὰν τῆς Κοινότητος) προσέπεσε τοῖς γόναις δεξιῆς καὶ παρακάλεσε διὰ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς ἐπιλοίπους “Χριστιανοὺς τοῦ νείου σας, μετὰ τὸ νὰ θέλετε ὁμολογήσασθε νὰ δίνετε ἐκεῖνο ὅπου ἴδινετα τὸν κερὸν τῆς ἀπερασμένης ἀμάχης τοῦ βένιου “τῆς Κρήτης καὶ νὰ σὰς φυλάγῃ ἀπὸ τοῦ “κρουσάρους, καὶ ἰσοῦ ὅπου σὰς στέλλω αὐτοῦ

*) Διετηρήσαμεν τὴν ὀρθογραφίαν τοῦ λαῶν ἐνδιαφέροντος τοῦτοῦ ἔγγραφου.

τῇ γραφῇ μου μετὰ τὸν ἀπεσταλμένον σας πρωτοσυγγέλου ἀναγνῶστη Ἰερομονάχου νὰ ὁμολογήσασθε ἡμᾶς ὅτις ἡ ἡ προκαλοῦσα δάκρυα τοιαύτη; Καὶ ἀποβαίνει ἡμῖν ἐπίσης δυσχερὴς ἡ ἀναπαράστασις αὐτοῦ ὡς ἀγαθὸν καὶ ἡ ὡς ἀπηνόως τοιαύτη. Ἐνθυμοῦμαι ὅτι, νέος, διήλθον πολλὰς ὥρας, ἐν τῇ σκιᾷ κήπου, κρατῶν ἐν χερσὶ διδύμιον αὐτοῦ, πειρώμενος νὰ φαντασθῶ αὐτόν, συντιθεὶς καὶ ἀνασυντιθεὶς ἐκατοντάκις τὴν εἰκὼν αὐτοῦ καὶ τὸ πρόσωπον, χωρὶς ποτε νὰ εὐρίσκω μορφήν ἱκανοποιούσαν τὴν εὐχαριστήριόν μου. Τὸ, ἀβεβαῖον μορφῶν, φάσμα αὐτοῦ ἴστατο πάντοτε πρὸ ἐμοῦ. Ὁ ἀνθρώπος οὗτος ἦν αἰνίγμα δι' ἐμέ. Δὲν ἤξευρον καλῶς νὰ ὀρίσω τὸ αἰσθημα ὅπερ μοι ἐπέπνευεν. Ἐνίοτε ἐφαίνετό μοι ἐν, βλέπων αὐτόν, θὰ ἔσπευον εἰς συνάντησιν δὲν οὐκ ἔκστασει καὶ θὰ ἐσφιγγον τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ στῆθους μου· ἄλλοτε ἐνόμιζον ὅτι, συναντῶ αὐτόν αἰωνηθῶς, ὃ ἀπέφευγον μετ' αἰσθημάτων δυσπιστίας καὶ φόβου, καὶ θὰ ἔλεγον ταπεινῶς τοῖς πλησίον μου. — Ὅπισθεν! Ὁ Οὐγκὼ διέρχεται. — Αὐτοῦ ἦν ὁ ἐκατοντάκις ὄψις καὶ, μετὰ καρδίας ἐξιδρωμένης ἐκ τρυφερότητος, εἰς τοὺς θραχίονας τῆς μητρὸς μου· ἀλλ' ἦν καὶ ὁ ἀνθρώπος ἕνεκα τοῦ ὅποιου, πολλῶν, ἀνεψιθῶσα, ἐν μέσῃ νυκτὶ, ἐπὶ τῆς κλίνης ἐντροπὸς ἐπὶ τῇ αἰνιγτικῇ ἐμφανίσει τῶν πάντων τῆς Λουκρητίας Βόρρια φερέτρων. Ἡσθαινόμην δι' αὐτὸν αἰσθημα πλῆρες τρόμου καὶ ὑποψίας. Ὁ ὀψος ὅμως νὰ ἴδω αὐτόν ἦν φλογερὸς, καὶ ἠδύνατο σὺν τῷ χρόνῳ. Ὅσπῃ ἡ τοῦ πνεύματος δύναμις! Ἀφικνεῖσθε ἐν ὑπερμεγέθει πόλει, διέρχασθε ἀπὸ διασκεδάσεως εἰς διασκέδασις, ἐκ συγκινήσεως εἰς συγκίνησιν, ἐν μέσῳ ἀπείρου καὶ θοροβώδους ὄχλου, μεταξὺ ἀνθρώπων πάσης χώρας, μεταξὺ τῶν ἀριστοτεχνικῶν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς θεομηχανίας τῆς γῆς ἀπάσης, ἐν μέσῳ χιλίων θεαμάτων, χιλίων ἑορτῶν καὶ δελασμάτων χιλίων. Καὶ ὅμως πᾶν τοῦτο δι' ἐμᾶς εἶν' ὑπόθεσις δευτερεύουσα. Μεταξὺ τοῦ ἀπείρου ἐκείνου θεάματος καὶ ἡμῶν ἀνεγείρεται τὸ φάσμα ἀνθρώπου ὃν οὐδέποτε εἶδατε, οὐδέποτε ἴσως θὰ ἴδῃτε, ὅστις οὐδὲ κἂν ἤξευρε ὅτι ἐστὶ ἐν τῷ κόσμῳ· καὶ τὸ φάσμα τοῦτο ἀπασχολεῖ πάντα ὡμῶν τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν πᾶσαν. Ἐν τῷ τῶν κεφαλῶν ἐκείνῳ ὡκεανῷ, δὲν ζητεῖτε τὴν κεφαλὴν ἐκείνου. Πρὸ παντὸς διεργουμένου γένους, ὁ ὅποιος ἀμυδρῶς ἀναμνησθεὶς ὑμῖν τὴν εἰκόνα ἐκείνου, ἐνδομυχοῦς φωνὴ λέγει ὑμῖν. — Εἶν' ἐκεῖνος! — Καὶ τὸ αἶμα ὑμῶν ταράσσειται. Ἄπασα ἡ ὑπερμεγέθης ἐκείνη πόλις δὲν ὁμιλεῖ ὑμῖν ἢ περὶ ἐκείνου. Οἱ πύργοι τῆς Μητροπόλεως κατοικίζονται ὑπὸ τῶν φασμάτων τῆς διανοίας αὐτοῦ, εἰς πᾶσαν ὀδοῦ στροφὴν παρίσταται πρὸ ὡμῶν πλάσμα τῆς ἐκείνου φαντασίας, τὰ κῆρυκα θεάτρων μέτωπα ἀναμνησκουσι ὑμῖν τοὺς θριάμβους, τὰ δένδρα τῶν κήπων φυθιρίζουσι τὰ ῥήματα καὶ τὰ δάδα τοῦ Σηκουάνα μορμύρουσι τὸ ὄνομα ἐκείνου. Καὶ τότε λαμβάνετε ἠρωικὴν ἀπόφασιν καὶ ἀποτεινέται, πρὸ πολλοῦ μελετημένην, ἐρώτησιν πρὸς φίλον. Καὶ οὐδεὶς δύναται νὰ εἴπῃ ὅποιον εἶδος ἀποτέλεσμα παραγοῦνται ἐν ὑμῖν αἱ ἀπλοσταται αὐταί τεσσαρες λέξεις. — Ὅδος Clichy, ἀριθμὸς εἰκοσι.

Ἡ μονὴ τοῦ Πανορμιώτου εἶναι ἐνοριακὴ καὶ διοικεῖται ὑπὸ ἡγουμένου. Καίτοι εἰς τὸ δυτικὸν τῆς νήσου ἄκρον εἰς τὸν ναὸν ὄρου, ἐξ οὗ καὶ ἔλαβε τὴν ἐπωνυμίαν. Τελεῖται δὲ πανηγυρὶς κατὰ τὴν 8^{ην} Νοεμβρίου καὶ συρρέει πλῆθος προσκυνητῶν οὐ μόνον ἐκ Σύμης ἀλλὰ καὶ ἐκ Ῥόδου καὶ τῶν λοιπῶν νήσων. Ἡ μονὴ ἔχει κελλίαι, ὅπου καταλοῦν οἱ προσκυνηταὶ καὶ κήπους εὐθαλαίαι, οἱ δὲ πανηγυρίζοντες ἐορτάζουσι ἐν χορδαῖς καὶ ὄργανοις καὶ δι' ἀφθόνων εἰς τὸν Βάκχον σπονδῶν τὴν ἐορτὴν τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν ἡμῶν ὥραν μέλλοντος νὰ ἐμφανισθῆ Ἀρχαγγέλου. Οἱ δίσκοι τῆς ἐκκλησίας κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐορτῆς πληροῦνται χρυσοῦ· εἰσπραττόνται συνήθως περὶ τὰς 500 λίρας. Πρὸ τοῦ 1783 ὑπῆρχε μικρὸν μονήριον, κατόπιν δὲ ἐκτίσθη ὠραῖος καὶ εὐρύχωρος ναὸς πολυτελεῶς κεκοσμημένος. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρόντος αἰῶνος ἐκείνητο μέγαν πλοῦτον, ὡς λέγουσι, διότι εἶχε χρυσοῦν λεγεονόμικρον πρὸς νίψιν. Προήρχετο δὲ ὁ πλοῦτος τῆς μονῆς ἐκ τῶν προσφονῶν τῶν εἰς τοὺς Ἁγίους τόπους σταθμῶν καὶ τῶν εἰς τὴν λιμένα καταφευγόντων πλοίων ἕνεκα κακοκαιρίας. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐσώζετο τὰ ἐν τῷ πολυκοιμάντῳ τούτῳ πελάγει κινδυνεύοντα πλοῖα, καὶ οἱ σωζόμενοι ἀπέτιον ἀδρῶς τὰ σώστρα.

Ἡ μονὴ διέτρεψε σπουδαῖον κίνδυνον κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τῆς Ἀτταλείας. Ὑπασπιστὴς τοῦ Σουλτάνου, κομιστ

τοῦ Ἑρνάνη, ἐπικρίνουσαν τὰ ἑαυτοῦ ἔπη· — “Λησμονεῖτε, δεσποῦναι, πρὸς τίνα ἀποτεινεσθε. Ἐχετε νοῦν μέγαν· δὲν ἀρνοῦμαι τοῦτο· ἀλλὰ καὶ ἐγὼ ἔχω μέγα πνεῦμα, καὶ εἰμὶ ἄξιος προσοχῆς τινος.” — Ἀφίμη ἄλλοις τὴν λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου· ἂν, ἐν περιπτώσει τινί, ἄμετρον περὶ ἑαυτοῦ αἰσθημα δὲν ἦνε στοιχεῖον τοῦ πνεύματος, τὸ δίδον τὴν πρὸς τοὺς μεγάλους πόθους ὄψθαι· καὶ ἂν, παραδεκτῆς γιγνομένης τῆς καλλιτεχνικῆς τοῦ Βίκτωρος Οὐγκῶ φύσεως, ἦνε δυνατόν νὰ νοήσῃ τις Βίκτωρα Οὐγκῶ μετριόφρονα. Καὶ ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ εἶν' ὑπερμέτρως οἰηματοῦς. Ἀναγνωρίζεται ὑπὸ χιλίων σημείων. Δὲν παραδέχεται, ἐπὶ παραδείγματι, — καὶ εἶνε γνωστότατον — τὴν κριτικὴν. Τὸ πνεῦμα δὲον νὰ παραδέχεται τις, κατ' αὐτόν, ἢ ἀπαθῆ ἀκέραιον. Τὸ ἔργον τοῦ πνεύματος εἶνε θωμὸς ἐν φ τὶς δὲον νὰ εἰσέρχεται ἀσκεπῆς, καὶ ἐν σιγῇ. On ne chicane pas le génie.

Θαυμάζετε, εὐχαριστεῖτε καὶ αἰγᾶτε. Τὸ πνεῦμα δὲν ἔχει ἐλαττώματα. Τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ εἰσὶ τὸ ἀνάστροφον τῶν ἑαυτοῦ ποιημάτων. Ἰδοὺ τὸ πᾶν. Ἐπεὶ τοῦτο σαφῶς ἐν τῷ ἐπὶ τοῦ Σαικοπῆρου βιβλίῳ αὐτοῦ, ἐν φ ἐποιήσατο χρῆσιν τοῦ ἀγγλο λυρικοῦ ἵνα εἴπῃ τῷ κόσμῳ ἔκείνο ὅπερ περὶ ἑαυτοῦ αἰσθάνεται. Ἡ περὶ τοῦ Σαικοπῆρου περιγραφή ἢ χαράσσει εἰν' ἢ εἰκὼν αὐτοῦ· ὁ ἐνθουσιασμός ἐν περὶ τοῦ πνεύματος ποιεῖται, ὅστις εἶν' ἀνθρώπων πιστεύοντα Θεὸν εἶν' ἱεροσόλους σχεδόν, εἶν', ἐν συνόλῳ, ἢ ἀποθέσει αὐτοῦ· ἐν τῷ ὠκεανῷ ἔκειν' ἐν φ παραβάλλει τοὺς μεγάλους ποιητάς, φαίνεται, πρὸ παντὸς ἄλλου, ἀντανακλόμενον τὸ ἑαυτοῦ μεγαλεῖον· τὸ ὅρος ἔκεινο ὅπερ ἔχει πάντα τὰ κλίματα καὶ τὰς φυτείας πάσας, εἶν' ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ. Ἐν τοῖς ἐλέγχοις ἔκεινους, οὗς ἐν ἐκστάσει ποιεῖται σελίδι περὶ τῶν πνευμάτων πάντων τῶν χρόνων καὶ τῶν χωρῶν πασῶν, ἀπὸ τοῦ Ἰᾶδ εἰς τὸν Βολταίρον, ἐνοεῖται, θὰ ὠμανέ τις ὅτι, πρὸβάς ἐπὶ τὸ τελευταῖον ὄνομα, ἔσθῃ ἵνα προσθήσῃ τὸ ἑαυτοῦ, καὶ ὅτι δὲν ἔπραξε τοῦτο, οὐχὶ ἐκ μετριοφροσύνης, ἀλλ' ἵνα διασώσῃ, ὡς εἶν' ἔθος λέγειν, τὰ πρῆποντα. Χρῆται ἐξίσου πάντων ἔκεινων τῶν μεγάλων. Πάντα τὰ πνεύματα, ἐξ ἄλλου — μία τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ, — εἰσὶν ὅμοια. Ἡ χώρα τῶν πνευμάτων εἶν' ἢ ἡ χώρα τῆς ἰσότητος. Ὅμιλεῖ περὶ τοῦ Δάντου ὡς περὶ ἀδελφοῦ. Ἀλλ' ἐκτός ταύτης εἰσὶ χιλιαὶ ἔτεραι δηλώσεις τῆς συνειδήσεως ἢν περὶ τοῦ μεγέθους αὐτοῦ ἔχει· ἢ ἐπηρμένη τόλμη μεθ' ἧς θάλλει τὰς χεῖρας ἐν τῇ ἐπιστήμῃ, καὶ μεθ' ἧς μετωπίσει, διερχόμενος, τὰ ὑψηλότερα τῆς φιλοσοφίας προβλήματα· τὸ ἀγέρωχον μεθ' οὗ ἐπιδείκνυσι τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ ἐλευθεριότητας, ὡσεὶ ἦν βέβαιος ὅτι, χαρᾶχθεῖσαι παρ' αὐτοῦ, ἔσσονται νόμισμα τρέχον καὶ πλοῦτος κοινός· τὸ πανηγυρικὸν προανάκρουσμα τῶν ἑαυτοῦ προαιμίων, ἅτινα ἀγγέλλουσι τὸ ἔργον ὡς συμβᾶν κοινωνικόν· ἢ λεπτολόγος μέριμνα μεθ' ἧς συλλέγει ἢ συλλέγουσι πάσας τὰς ἐλαχίστας λέξεις καὶ τὰς πλέον ἀσημάντους πράξεις τοῦ ἑαυτοῦ βίου.

Ὅταν θέλῃ νὰ προσποιηθῇ τὸν μετριόφρονα ἐπιτυγχάνει τὸ ἐναντίον, τοσοῦτον εἶν' ἄπειρος τῇ τέχνῃ ἔκεινῃ, καὶ τοσοῦτον εἶν' εἰθισμένος νὰ μετρᾷ τὸ πᾶν. Καὶ οὕτως, ὑπὸ τὴν βεβαιωμένην ἡσχίαν μεθ' ἧς ἀποκρίνεται εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Λαμαρτίνου ἐπὶ τῶν Ἀθλίων, ἀκούεται ὁ πνιγόμενος ὠρυγμός τοῦ πληγέντος λέοντος. Αὐτὴ αὐτὴ αὐτοῦ ἢ ἐν τῷ ἐπαίμῳ σπατάλη προδίδει τὸν ἀνθρώπον ὅστις πιστεύει ὅτι ῥίπτει αὐτόν ἀπὸ τοσοῦτου ὕψους, ὥστε νὰ μὴ φοβῆται τὴν ἔπαριν ἢτις δυνατόν νὰ γεννηθῇ, καὶ ἂν εἶτι ἤδεναν ἄμετρον. Καὶ εἶτα ἀποκαλύπτει ἀφελῶς τὸ ἑαυτοῦ πνεῦμα. Ὅτε ποτὲ δὲν ἐπέτρψε τὴν παράστασιν δράματός τινος διότι ἐτε-

ρος ἐκέχρητο τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, εἶπε· — Δὲν θέλω νὰ συγκρίνωμαι. — Πρὸς ἐκδόστην προτίνανα τὴν ἐκδοσὴν μᾶς τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ποιήσεων, ἀπεκρίθη· — Ἐχετε τὸ ὄφρος ἀνθρώπου ὅστις, δεικνύων ἐν μιᾷ χεὶρὶ λίθους συλλεγέντας ἐπὶ τοῦ Λευκοῦ Ὄρους, νομίζει ὅτι δύναται νὰ εἴπῃ τοῖς ἀνθρώποις. Ἰδοὺ τὸ λευκὸν Ὄρος. — Λογίζεται ἀνωθεν πάσης δυνατῆς παραβολῆς πρὸς οἰονδήποτε σύγχρονον συγγραφέα. Δὲν λαμβάνει, ὄντως, μέρος ἐν τῇ μάχῃ ἔκεινῃ ἢν μοχθηροῖς καὶ ἐπιδειξίσις ῥήμασι μάχονται οἱ συγγραφεῖς τῆς Γαλλίας. Ἰσταται κατὰ μέρος, ἄλλως. Καὶ δὲν θὰ ἦν κατάλληλος ἐξ ἄλλου, εἰς τὸ εἶδος τοῦτο τῆς μάχης. Λέγουσι· διότι δὲν ἔχει “πνεῦμα”. Αὐτὸς δριμύτως τῇ κριτικῇ ταύτῃ ἀπεκρίθη. — Τὸ λέγειν ὅτι ἄνθρωπος εὐφυῆς δὲν ἔχει πνεῦμα, μεγάλως παραμυθεῖ τοὺς πλείστους τῶν ἀνθρώπων οἰτινες, πνευματώδεις στεροῦνται εὐφυίας. — Ἀλλ' ἢ κριτικὴ εἶνε δικαία ἴσως, καίπερ ἐν τοῖς κοινοβουλευτικοῖς αὐτοῦ διαλόγοις εἰσὶ θαυμάσια δείγματα ἀπρόστων ἀποκρίσεων. Ὁ ἀστεῖσμός αὐτοῦ ἐνέχει συχνάκις τὴν ἀξίαν μεγάλου πνεύματος· ἀλλὰ δὲν προκαλεῖ τὸν ἀληθῆ γέλωτα. Τὸ λεπτόν τῆς εἰρωνείας ἐγγχερίδιον ἐκφεύγει τῶν χειρῶν αὐτοῦ· δὲν εἶνε κατάλληλος ἢ νὰ διδῇ τὰ μεγάλα διὰ ῥάβδου κυπήματα ἅτινα συντρίβουσι τὸ κράνος καὶ τὴν κεφαλὴν. Καὶ ὅν εἶτα ἐφίσταται σχεδὸν ἀνωθεν τῆς φιλολογίας. Θεωρεῖται σχεδὸν ὡς ἱερεὺς πάντων τῶν ἀνθρώπων, ἐπιζήσας, Θεῖα βουλήσει, ἐν χιλιάς δοκιμασίαις καὶ συμφοραῖς χιλιάς, ἵν' ἀγρυπνῇ ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος. Τοῦτο φαίνεται σαφῶς ἐν ταῖς πρὸς τοὺς λαοὺς ἀποστοροφαῖς αὐτοῦ, ἐκ τῶν πρὸς τοὺς μονάρχας δηλώσεων, ἐκ τοῦ προφητικοῦ τόνου ὃν δίδωσι ταῖς προαισθησίαις αὐτοῦ, ἐκ τῆς μορφῆς τῆς ἀποκρίσεως ἢν δίδωσι ταῖς γνώμας, τοῦ πρὸς τὰς ἐπιτιμήσεις ἀπειλητικοῦ χαρακτῆρος, ἐκ πάσης αὐτοῦ τῆς γλώσσης φθειρομένης εἰς ἀλαζόνας βεβαιώσεις καὶ κρίσεις ἐλευθέρως, ὡσεὶ πάσα αὐτοῦ πρότασις ἦν ψήφισμα, χαρᾶχθῶσόμενον ἐπὶ τοῦ δριμύτου ἢ ἐν τῷ μαρμάρῳ διὰ τὰς μελλούσας γενεάς. Πάντα ταῦτα, ἢ γνωρίζοντι πρότερον ἢ ἀκούσαντι νὰ λέγονται, τῷ ἐπιθυμοῦντι νὰ κρούσῃ τὴν θύραν αὐτοῦ ἔξωθεν γεννώσι μέγαν δισταγμόν. Μετὰ τὸν πρῶτον δισταγμόν ἐπέρχονται, βεβαίως, σκέψεις ἐνθαρρυντικαί. Σκεπτόμεθα, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι τὸ κωλῶν ἡμᾶς αἰσθημα νὰ παραστῶμεν πρὸ ἀνθρώπου ὑπερφάνου ὃν θαυμάζομεν, δὲν εἶνε, κατὰ θάθος, ἢ αἰσθημα ὑπερφηφάνιας. Καὶ τὸτ' ἐνθαρρυνόμεθα. Ἀλλ' ὅμως εἶνέ τι τὸ τρομάζον ἡμᾶς νὰ παρουσιασθῶμεν ἐκεῖ ἄγνωστοι, ἄνευ ἑτέρας δικαιολογίας πληρῆς τῆς καρδίας ὀρθότητος ἡμᾶς, πρὸ ἀνθρώπου περιφανοῦς ἐν τῇ κόσμῳ, ἐν τῇ πανηγυριστικῇ αὐτῶν μεγάλῃ πόλει, ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ, ἐν μέσῳ πληθῶς θαυμαστῶν, ἵνα εἴπωμεν αὐτῷ... τί; Θέλω νὰ ἴδω ὅμας!

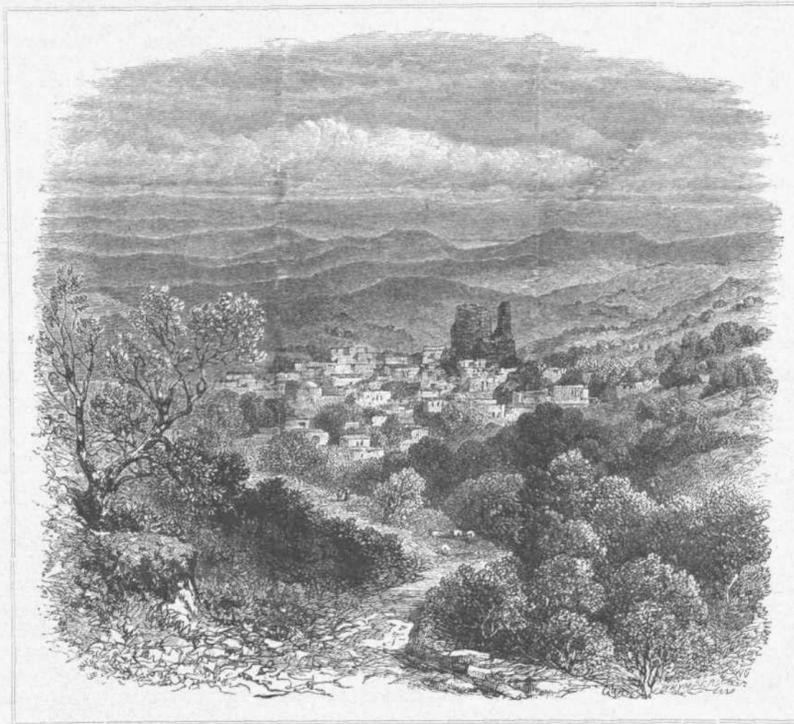
V.

Καὶ ὅμως, πρῶτιαν τινά, εὐρέθην χωρὶς νὰ ἐνοήσω τοῦτο ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 20 οἰκίας τῆς ὁδοῦ Clichy, πρὸ τοῦ μικροῦ τοῦ θυρωροῦ παραθύρου, καὶ ἤκουσα μετὰ τινος ἐκπλήξεως, ὡσεὶ ὠμίλει ἄλλος, τῆς φωνῆς μου λεγούσης· — Κατοικεῖ ἐνταῦθα ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ; — Ἡμῖν βεβαίωτατος ὅτι κατοικεῖ ἐκεῖ· καὶ ὅμως ἐξεπλάγη ὀλίγη ἐπὶ τῇ ἀκοκρίσει· — Ναί, κύριε, ἐν τῷ δευτέρῳ πατώματι — προσενεχθεῖσθε μοι μετὰ τῆς ψυχροτέρας ἀδιαφορίας. Ἐφάνη μοι πολλὸν παρῶσθον ὅτι εἰς τὸν θυρωρὸν ἔκεινον ἐφαινετο τόσῳ φυσικὸν ὅτι ἐκεῖ κατοικεῖ ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ. Εἶτα, αἴφνης, ἐφάνη μοι

ἄτοπον λίαν νὰ παραστῶ πρὸ τοῦ ἀνθρώπου ἔκεινον κατ' ἔκεινον τὸν τρώπον. Καὶ εἶπον ὑψηλοφώνως ἑμαυτῷ· — Ἀλλ' εἰσαι παράφρων! — καὶ ἔμεινα σιγῆς τινος θεωρῶν γαλῆν κοιμωμένην ἐπὶ τινος τοῦ ἰσοπέδου παραθύρου. Ἡσθάνομην ῥίγος ἐλαφρότατον κατὰ τὰ γόνατα, ὡσεὶ πρὸ πολλοῦ εἶχε παρῆλθει ἢ ὥρα τοῦ προγεύματος. Εἶτα δὲν ἐνθυμοῦμαι πλέον καλῶς. Ἡξέρω ὅτι ἐνόησα αἴφνης ὅτι ἀνηρχόμην τὴν κλίμακα· ἀλλὰ μετὰ πλήρους τῆς βεβαιότητος ὅτι, φθάνων εἰς τὴν θύραν, θὰ ἐπέστρεφον πρὶν ἢ σημάων τὸν κώδωνα. Ἀνηρχόμην βραδέως· ἐπὶ θαμβίους τινὸς ἡσθάνομην θάρρος λέοντινον· ἐπὶ ἑτέρας καταλαβανόμενῃ ὑπὸ πειρασμοῦ νὰ στρέψω τὰ πόδια καὶ νὰ φύγω ὡς κλέπτης. Ἔσθην δις ἢ τρίς ἵν' ἀπομάξω τὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου μου ἰδρώτα. Ὀδοῖς ἀλπιναστῆς, εἰμὶ βέβαιος, θὰ ἐξετελέσῃ ποτε ἀγωνισθεστῆραν ἀνάβασιν! Θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐπέστρεφον ἀλλὰ δὲν ἤδυνάμην. Πεντακόσιοι De Amicis, παντὸς ἀναστήματος, ἐνέφρασσον ὅτι σθεν ἔμοῦ τὴν κλίμακα, πεπεισμένοι καὶ συσφιγμένοι ὡς μανιᾶδες μετὰ τοῦ τοίχου καὶ τῶν κιγκλιδίων, ὅτινες μοὶ ἔλεγον πάντες ὄμοῦ χαμηλοφώνως· — Ἐμπρός! — Αἴφνης, ὡσεὶ μέχρι τότε ἄλλο τι νὰ ἐσκεπτόμην, εὐρέθην ἐπὶ τῆς τελευταίας θαμβίους, πρὸ τῆς θύρας. Τότε δὲν ἤξέρω πῶς, ἀποτόμως, πάντες οἱ φόβοι διεσπάρησαν. Ἡσθάνην ἰσχυρὰν ὄψθαι ἦν μοι ἔδοικαν ἡνωμένοι χιλιαὶ τῆς ἐφηβικῆς καὶ νεανικῆς ἡλικίας ἀνανήσεις, ἢ Κοζέτα ἐμορμυρίσῃ μοι. — Θάρρος! — Ὁ Ἑρνάνης μοὶ εἶπεν· — Ἀνελθε! — Ὁ Γενάρως μοὶ ἔκραξε· — Σήμανε! — Καὶ ἐσῆμνα. — Αἰώνιος Θεῖ! Μοὶ ἐφάνη ὅτι ἤκουσα ἀδιακόπως, ἐπὶ τέταρτον ὥρας, ἤχοντα τὸν μέγαν τῆς Notre Dame κώδωνα, καὶ ἔσθην ἐκεῖ περίφοβος ὡσεὶ ὁ ἦχος ἔκεινός ἔβητεν ἀνω-κάτω τὴν ἡμίσειαν τῶν Παρισίων πόλιν. Ταυτοχρόνως τέλος ἡσθάνην τὴν ἐντύπωσιν πυγμῆς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ εἶδον ἀνοιγομένην τὴν θύραν. Εὐρέθην πρὸ ὠραίας καὶ ἐπιχαριτῆς ἐνδοδυμένης οἰκονόμου. Ἐν γωνίᾳ τινί τοῦ ἀντιθάλαμου δύο θεράποντες ἤναπτον ἀργυρᾶς λοχίας. Δι' ἡνεωγμένης θύρας ἐφαίνετο ἐν ἑτέρῳ δωματίῳ τράπεζα ἐφ' ἧς ἐφωμερί. Ἀσημαντα ἀλλ' ἀνεξάλειπτα τῇ μνήμῃ ἀντικείμενα. Ἡρώτησα τὴν οἰκονόμον διὰ φωνῆς στομύλου μεσοφώνου ἂν κατοικεῖ ἐκεῖ ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ. Ἀπεκρίθη μοι καταφατικῶς, καὶ αὐτῇ μετ' ἀδιαφορίας ἦτις μεγάλως με ἐξεπλήξεν. Ἡρώτησα ἂν θὰ ἤδυνάτο νὰ με δεχθῇ. Μοὶ ἀπεκρίθη ὅτι ἦν ἀκόμη ἐν τῇ κλίμῃ. Ἐμεινα ἐκεῖ ἄφωνος, ἐνός. Ἐδειλίωον πρὸ τῆς ἰδέας ὅτι ὠφείλον νὰ ἀνέλθω ἅπασι ἐπὶ τὸ ὄρος ἔκεινο. Ἀλλ' ἢ οἰκονόμος θὰ ἦν εἰθισμένη νὰ θλιπῇ οὕτω παρισταμένους νέους, σὺν τῇ ὄψῃ τεθρονημένη ὀλίγη, πρὸ τῆς θύρας τοῦ ἑαυτῆς κυρίου, καὶ ἐκ τῆς ὄψεως νὰ νοῆ τὸ παρακινῶν αὐτοὺς αἰσθημα· διότι με παρετήρησε διὰ θλέμματος κλίνοντος πρὸς τὸ μεδίωμα καὶ τὴν εὐσπλαγχίαν, καὶ σημαίνοντος· — Ἐνόησα! Εἶ ἐκ τῶν τοιούτων — καὶ προσέθετο μετὰ τόνου εὐμενείας· — Πιστεύω ὅμως νὰ ἡγέρθῃ... δύναμαι νὰ ἐρωτήσω αὐτόν ποτε γενήσοσθε δεκτός — καὶ χωρὶς νὰ μοι δώσῃ καιρὸν πρὸς ἀπάντησιν, ἐγένετο ἄφαντος. Ἐφαίνετό μοι ὅτι ὤνειρευόμην ἢ ὅτι διετέλουν ἐν μέθῃ. Ἡρώτων ἑμαυτὸν ἂν ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ ὁ ἐν τῷ παρακεί- μένῳ δωματίῳ εὐρισκόμενος ἦν ὁ Βίκτωρ Οὐγκῶ ἔκεινος ὃν ἐζήτουν, καὶ μοὶ ἐφαίνετο ἀδύνατον. Καὶ θὰ ἐπεθύμουν, ὄντως, νὰ ἦν ἀδύνατον. Ἐφαίνετό μοι ὅτι εἶχον διαπράξει πρᾶξιν μωρὰν. — Ἀλλὰ τί ἔπραξα! — ἔλεγον κατ' ἑμαυτόν. — Θὰ παρεφρόνησα, ἀναμφιβόλως. Καὶ τί συμβῆσεται τώρα; — Καὶ σκεπτόμενος ὅτι

οὐδόλως ἀπίθανον νὰ μὴ με ἐδέχετο, ἡσθάνομην ἀνερχομένους εἰς τὴν κεφαλὴν κυματισμοὺς αἵματος. Αἴφνης ἢ οἰκονόμος ἐνεφανίσθη αὐθις καὶ εἶπεν εὐγενῶς· — Ὁ κύριος Βίκτωρ Οὐγκῶ εὐχαριστῶς θὰ δεχθῇ ὅμας τὴν ἐνάτην καὶ ἡμίσειαν τῆς σήμερον ἑσπέρας. — Αἰτιολάτρευτε οἰκονόμοι! Ἀνάγκη νὰ ἐπανεέλθω εἰς χρόνους παρεληλυθότας ἵνα σοὶ παραστήσω τὴν χαρὰν καὶ ἐπιθυμίαν ἢν αἰσθάνομαι νὰ κατέλθω κατὰ πάντα τὰς θαμβίους τῆς κλίμακος καὶ τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὅποιαν προξένησάν μοι αἱ εὐλογημένα ἔκειναι ὀλίγοι λέξεις!

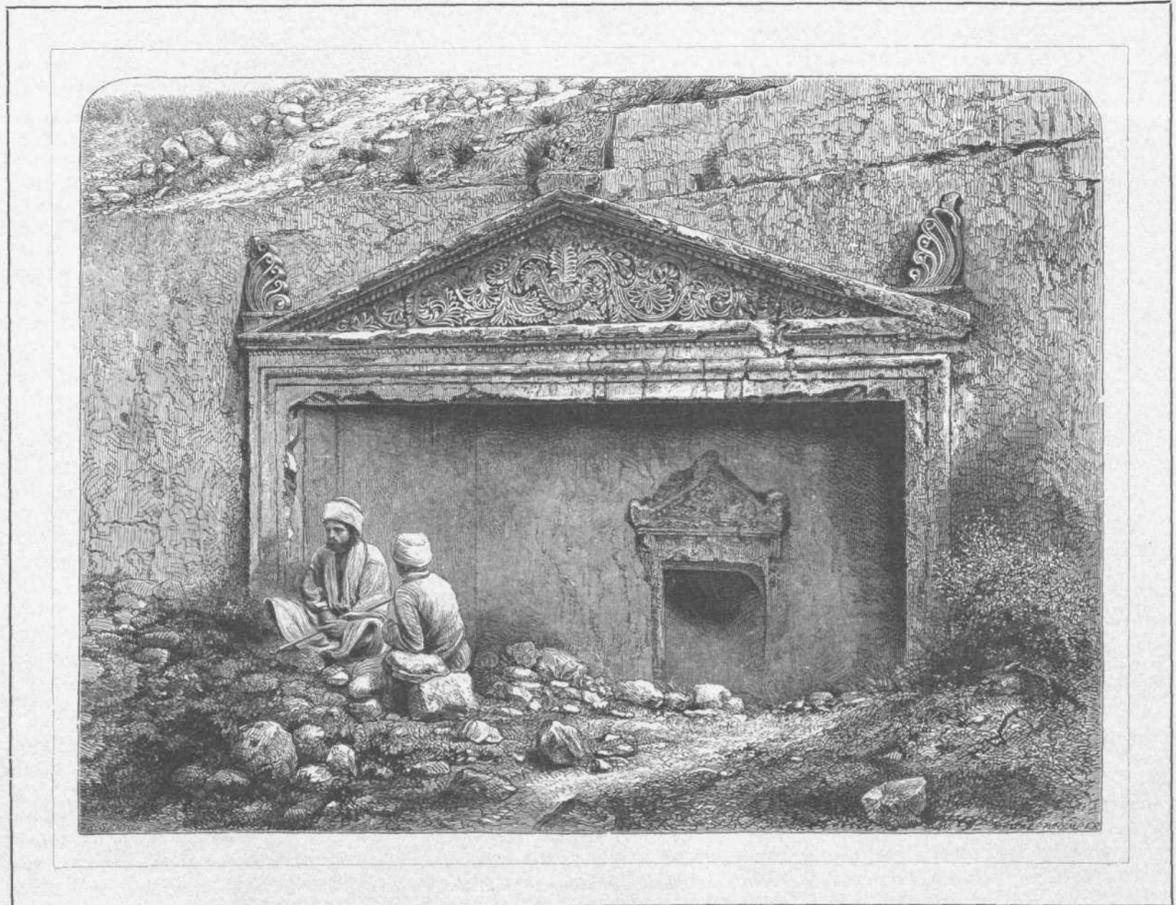
(Ἔπεται συνέχεια.)

Η ΒΗΘΑΝΙΑ ΕΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ.

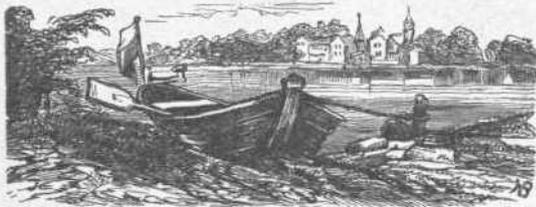
Η ΒΗΘΑΝΙΑ ΚΑΙ ΑΡΧΑΙΟΣ ΤΑΦΟΣ ΕΝ ΔΑΜΑΣΚΩ.

ΚΑΙ ΣΗΜΕΡΟΝ ΔΗΜΟΣΙΕΥΟΜΕΝ ΕΙΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΙΝ ΤΩΝ ΠΡΟΗΓΗΘΕΙΣΑΝ ΕΙΚΩΝΩΝ ΔΥΟ ΕΙΚΩΝΑΣ ΕΚ ΤΗΣ ΣΥΡΙΑΣ, ὡν ἡ μὲν παριστᾷ ἀρχαῖον τάφον, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀνήκοντα εἰς τοὺς ῥωμαϊκοὺς χρόνους, ἢ δὲ τὸ μικρὸν χωρίον Βηθανία ἐν Παλαιστίνῃ. Ἡ Βηθανία καίτιαι εἰς ἀπόστασιν πρῶτον χιλιόμετρον ἀπὸ τῆς Ἱερουσαλὴμ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους τῶν Ἑλαιῶν, ἀναφέρεται δὲ συχνότατα ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ, διότι ἐνταῦθα κατέκον αἱ δύο ἀδελφαὶ τοῦ Λαζάρου Μάρθα καὶ Μαρία, καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκειτο ἡ οἰκία Σίμωνος τοῦ λεπροῦ, ὅπου ἡ Μαρία ἤλειψε τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ δι' ἀρωματικῶ ἑλαίου. Σῆ-

ΑΡΧΑΙΟΣ ΤΑΦΟΣ ΕΝ ΔΑΜΑΣΚΩ.

μερον ἢ Βηθανία εἶναι ἀσήμαντον χωρίον, καλούμενον παρά τῶν Ἀράβων "Λαζαρίε" εἰς ἀνάμνησιν τοῦ θαύματος τῆς ἀναστάσεως τοῦ Λαζάρου καὶ κατοικοῦμενον ὑπὸ 500, τὸ πλεῖστον χριστιανῶν, κατοίκων. Ἐν Βηθανίᾳ δεικνύονται εἰσέτι καὶ τὸ σπήλαιον, ὅπου ἦτο ὁ τάφος τοῦ Λαζάρου, καὶ τὰ ἐρείπια τῶν οἰκιῶν τῶν τε ἀδελφῶν Μάρθας καὶ Μαρίας καὶ τοῦ Σίμωνος. Οὐδεὶς τῶν ἐπισκεπτομένων τὴν Παλαιστίνην δὲν ἔπρεπε ν' ἀπέλθῃ αὐτῆς χωρὶς νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ μικρὸν τοῦτο χωρίον, τὸ ὅποιον ὑπὸ ἔποψιν ἱστορικὴν τοσοῦτον κινεῖ τὸ ἐνδιαφέρον.

ΜΕΛΕΤΗ

ἐπὶ

ΤΩΝ ΜΕΧΡΙ ΤΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗΣ ΕΠΟΧΗΣ
ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΚΩΤΙΔΗ

Προξενικὸν δικαστὸν παρά τῷ Προξενικῷ Γραφείῳ
τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Β. Ἑλληνικῆς Πρεσβείας.

(Συνέχεια καὶ τέλος.)

Α κρίνη ἤδη πᾶς τις ὁποῖα ἦτο δυνατόν νὰ ᾔται αἱ ἠθικαὶ ἀρχαὶ αἱ διέπουσαι, κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, τὴν Ἑλλάδα, ἔχουσαν διδασκάλους τοὺς Συβαρίτας τούτους, οἵτινες ἀναισχύντως ἐλάμβανον τὸ ὄνομα τοῦ σοφοῦ, ὅπου ἤρμωζεν εἰς αὐτοὺς τόσον ὅσον ἤρμωζε καὶ εἰς τὴν Φρόνην τὸ ὄνομα τῆς τιμίας γυναικός.

Ἴδου ἡ σωτηρία ἀρχὴ τοῦ Πρωταγόρου, τὸ οὐσιωδέστερον τῶν νομοθετημάτων ἐφ' οὗ ἤρξατο στηριζομένη ἡ πολιτεία τῶν Ἀθηναίων καὶ σύμπασα ἡ Ἑλλάς.

"Πάντων χρημάτων μέτρον ἄνθρωπος τῶν μὲν ὄντων ὡς ἐστί, τῶν δὲ μὴ ὄντων ὡς οὐκ ἔστιν." νομοθέτημα καθ' ὃ ἡ ἀλήθεια περὶ πάντων τῶν πραγμάτων εἶναι ἡ ἐκάστοτε γνώμη καὶ αἴσθησις ἐκάστου τῶν ἀνθρώπων, δηλαδὴ δι' ἕκαστον ἄνθρωπον εἶναι ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν ὅ,τι αὐτῷ φαίνεται οὕτω, αἱ δ' ἔννοιαι αἱ ἐγγιγνόμεναι εἰς αὐτὸν προέρχονται ἀπὸ τῶν ἐκτὸς ὄντων γινομένων ἐπ' αὐτοῦ προσβολῶν, ὅτι αὐταὶ εἶναι εὐμετάβολοι, ἀθέβαιοι, φαντάσματα, καὶ ἐπομένως ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει ἀλήθεια, οὐδεμία ἐπιστήμη. Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀρχῆς ταύτης ἐπεκαλεῖτο ὁ Πρωταγόρας τὸ γεγονός ὅτι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα ἐπὶ διαφόρων προσώπων ὄλως διάφορον παρέχει ἐντύπωσιν,*) καὶ συνεπέριαινε στηριζόμενος καὶ ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ Ἡρακλείτου, περὶ τῆς ἀδιαλείπτου τῶν ὄντων μεταβολῆς, ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι οἰονδήποτε πρᾶγμα εἶναι τοῖονδε ἢ τοιοῦτον.

Ἡ ὀλεθρία αὕτη ἀρχή, ὡς εἶκος, ἤρξατο ἐφαρμοζομένη ἤδη ἐπὶ παντός, ἐπὶ τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀρετῆς, τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ ψεύδους. Καὶ δὴ ἕκαστος πρεσβεύει ὡς δίκαιον τὴν ἰδίαν αὐτοῦ γνώμην, τὸ δὲ κοινὸν παρ' ἅπασιν δίκαιον, ἐν τε τῷ ἰδιωτικῷ καὶ πολιτικῷ βίῳ, ἀπορρίπτει. Ἐκαστος ἀληθῆ ἐλευθερίαν

φρονεῖ τὸ ἀκολουθεῖν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ θελήσει, πᾶσαν δ' ἄλλων ἐλευθερίαν νομίζει τυραννίαν. Πᾶς τις ἤδη τὸ συμφέρον τῆς πολιτείας ὀλιγορῶν, τὸ ἴδιον αὐτοῦ μόνον συμφέρον ἐκ παντὸς τρόπου θηρεύει· ὁ δημόσιος ἄρα βίος οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ ἀγὼν δοξομανίας καὶ πλεονεξίας· διότι ἕκαστος εἰς οὐδὲν ἄλλο ἀυστόλως ἀποβλέπει, οὐδὲν ἄλλο ἐπιζητεῖ, ἢ πῶς ἐπικρατήσας ἐν τῇ πολιτείᾳ νὰ εὐδαιμονήσῃ. Οἱ κείμενοι μέχρι τοῦδε νόμοι, οἱ ἐπενεγκόντες τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Ἑλλάδος, καταπατοῦνται ὑπὸ τῶν πολλῶν. Νόμος οὐδὲν ἄλλο φρονοῦσιν ὅτι εἶναι ἡ συνθήκη ἀπλή καὶ σύμβασις τῶν ἐν τῇ πόλει ἐπικρατούντων, ἤτις, ὡς ἀντιβαίνουσα εἰς τὴν ἐκάστου ἐλευθερίαν βούλησιν, πρέπει νὰ καταπέσῃ· θρησκεία ἢ θεοὶ οὐδὲν ἄλλο νομίζουσιν ὅτι εἶναι ἢ ἐφεύρημα τῆς κεφαλῆς τῶν νομοθετῶν ἐπισημόνων αὐτοῦ ὡς ξίφος τοῦ Δαμοκλέους ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν θελόντων νὰ ἐνεργῶσιν ἐλευθερώσας. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἡ εὐπρέπεια, αὕτη ἡ ἠθικὴ ἢ παρακινούσα τὸν ἄνθρωπον πρὸς τὰ γενναῖα καὶ τὰ καλὰ κρίνονται καὶ αὐταὶ ὡς ἀπλαῖ συνθῆκαι, ἃς πᾶς ἐλεύθερος ἄνθρωπος δύναται, ὁπότεν θέλῃ, νὰ καταπατῇ.

Τὴν ἠθικὴν ταύτην κατάπτωσιν τῆς πατρίδος τοῦ βαρέως φέρων ὁ Θουκυδίδης εἰκονίζει αὐτὴν διὰ τῆς ἐξῆς πενήθιμου εἰκόνος. "Ἡ συνήθης, λέγει, τῶν ὀνομάτων σημασία μεταβλήθη κατὰ τὸ πάθος καὶ τὴν θέλησιν ἐκάστου· καὶ τὴν μὲν ἀλόγιστον τόλμην ὀνομάζουσιν ἀνδρείαν, τὴν δὲ σωφροσύνην πρόσχημα τῆς ἀνανδρίας· τὴν μὲν ἐπὶ παντὸς ἔργου σύνοσον ἀκινήσιαν καὶ νοθρείαν τοῦ νοός, τὴν δὲ μετὰ μανίας ὀξύτητα ἀρετὴν γενναίου ἀνδρός· καὶ ὁ μὲν ὀργιζόμενος ὀνομάζεται πιστὸς τῇ πόλει, ὁ δὲ ἀντιλέγων ὑποπτος· καὶ ἐὰν μὲν τις ἐπιβουλεύόμενος τὸν ἐχθρὸν τοῦ ἐπιτυχᾶν, λέγεται εὐφυῆς, εὐφυστέρος δὲ, ἂν προαισθάνηται ἄλλον ἐπιβουλεύμενον, ὁ δὲ ἀποφεύγων ἐκάτερα ὀνομάζεται προδότης καὶ δειλός· πιστῶς δὲ συνεπολιτεύοντο πρὸς ἀλλήλους, οὐχὶ διὰ τοὺς ἔργους τῶν θεῶν, ἀλλὰ διὰ τὰς παρανομίας· εἰς ἃς συνέπραττον· ὁ εἰς ἐξεδικεῖτο τὸν ἄλλον μετὰ πλείονος ἡδονῆς διὰ τῆς ἀπάτης τῶν ἄρκων, ἢ διὰ τῆς φανερᾶς ἐχθρας, διότι, τοῦτο μὲν, ἐσκέπτοντο, ὅτι οὕτως ὁ σκοπὸς κατορθοῦται ἀσφαλέστερον, τοῦτο δὲ, ὅτι ἡ μετὰ πανουργίας ἐκδίκησις μαρτυρεῖ ὀξύτητα τοῦ νοός· εὐκολώτερον ὀνομάζοντο ἐπιτήδειοι καὶ ἱκανοὶ οἱ τῶν πανουργιῶν ἐφευρέται, ἢ οἱ ἄπειροι τούτων, οἱ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι· καὶ διὰ μὲν τὴν ἀνεπιτηδειότητα ἰσχυρόντο, διὰ δὲ τὰς πανουργίας καθυδύοντο· αἰτία δὲ τούτων ἦτο τὸ ἄρχειν διὰ πλεονεξίαν καὶ φιλοτιμίαν, ἐξ ὧν ἐγεννῶντο στάσεις καὶ ἔριδες· τὴν ἀρχὴν ἀπέκτων ἢ διὰ μῖα καταδίκης, ἢ διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως καὶ αὐθαδείας, ὅτε ἐπροθυμοῦντο νὰ κορέσωσιν εὐθὺς τὰ πάθη τῶν· οἱ ἥσυχοι πολῖται ἐφθονοῦντο, διότι προετίμων τὸν ἥσυχον βίον καὶ δὲν ἀνεμίγουντο εἰς τὰς ὀλεθρίας ταύτας ἔριδας. Οὕτω οἱ Ἕλληνας ἠφάνιζοντο ὑπὸ παντὸς εἶδους κακοηθείας, ἕνεκα τῆς πρὸς ἀλλήλους διχονοίας· καὶ ἡ μὲν ἠθικὴ ἀπλότης, ἢ μετέχει καὶ ἡ γενναίωτος τῆς ψυχῆς ἀπεβλήθη ὡς βδελυρά, ἢ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἀπιστία καὶ ἐναντιότης ἠῤῥησε τὰ μέγιστα, ἐπειδὴ οὐδεὶς οὔτε εἰς τὴν φιλίαν τοῦ ἄλλου, οὔτε εἰς λόγους ἰσχυρούς, οὔτε εἰς ἔργους φοβερούς ἐνεπιστεύετο πλέον. Ἐνὶ λόγῳ ἡ πολιτεία πᾶσα συνεταράχθη, καὶ ὁ ἄνθρωπος ὑπὸ τῆς φύσεως αὐτοῦ παρακινούμενος κατεπάτησε τοὺς νόμους, κύριος δ' ἤδη ὢν αὐτῶν, καὶ συνειβίσας νὰ ἐκδίδωται πολλακίς εἰς ἀδικίας ἔδειξε μετὰ προθυμίας καὶ ἡδονῆς, ὅτι εἶναι ἀχαλίνωτος εἰς τὸν θυμὸν τοῦ, ἀπειθή

εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ ἐχθρὸς πάντοτε τῷ ὑπερέχοντι."

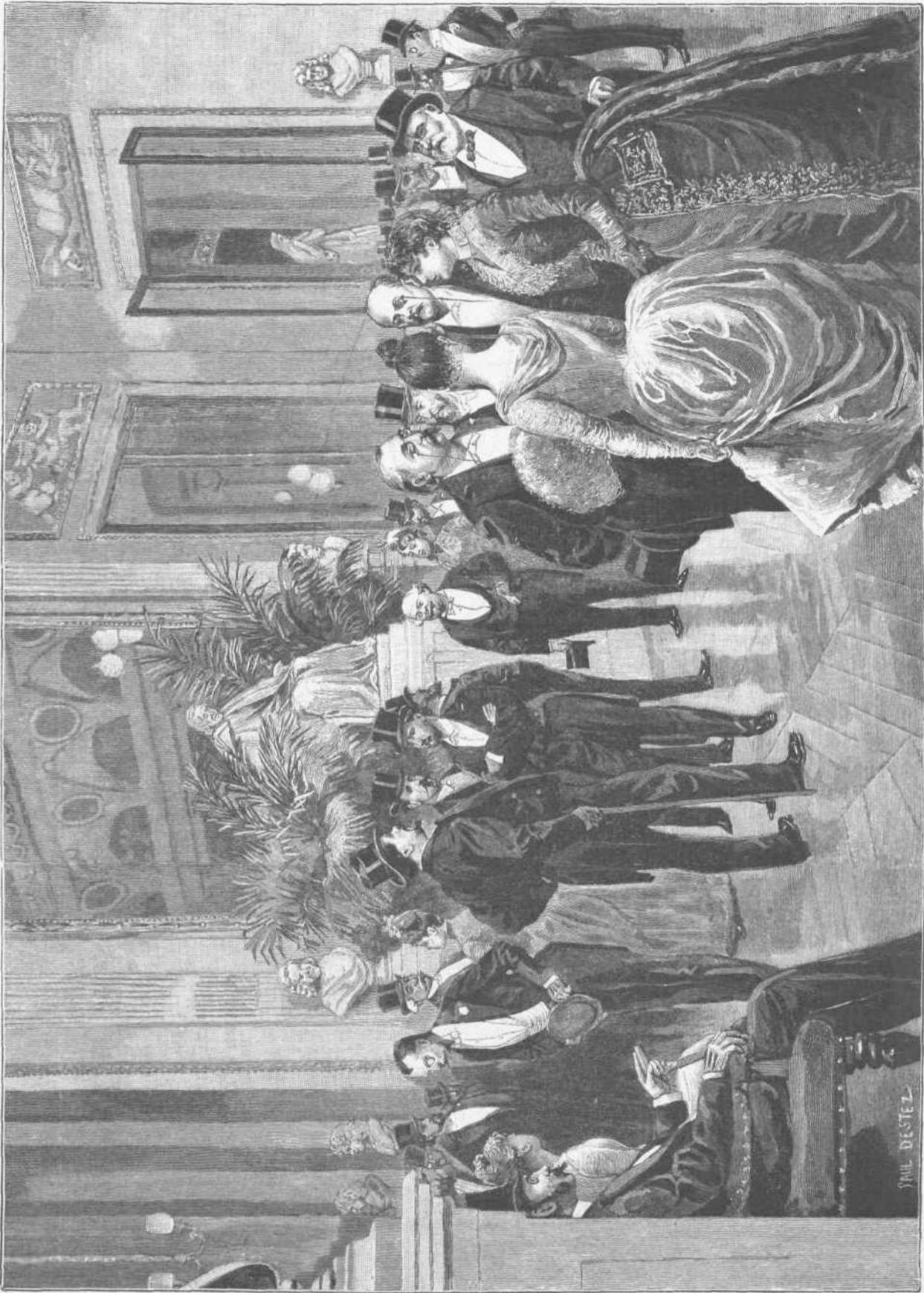
Καὶ εἶναι μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Θουκυδίδης ὡς κυρίαν αἰτίαν τῆς ἠθικῆς καταπτώσεως τῆς Ἑλλάδος θεωρεῖ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον, καὶ τὰς ἐμφυλίους στάσεις λέγων ὅτι "ὁ πόλεμος ἀφαιρεῖ τὴν εὐπορίαν τοῦ εἰρηνικοῦ βίου καὶ γίνεται βίαιος διδάσκαλος, ἐξομοῖων τὰς ὀργὰς τῶν πολλῶν πρὸς τὰ παρόντα, ἐν ᾧ ἐν καιρῷ εἰρήνης καὶ αἱ πόλεις καὶ οἱ ἰδιῶται φρονοῦσιν ὀρθώτερον, διότι δὲν περιέρχονται εἰς ἀκουσίας ἀνάγκας"· ἀλλ' εἶναι ἀληθὲς ἀφ' ἑτέρου, ὡς προσεπαθήσαμεν ν' ἀποδείξωμεν διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ἀνατρεπτικῶν ἀρχῶν τῶν σοφιστῶν, ὅτι εἶχε συντελέσει πρότερον εἰς αὐτὴν τὰ μέγιστα καὶ ἡ σοφιστικὴ.

Ἀλλ' ἡ Ἑλλάς καὶ οὕτως ἔχουσα ἐξηκολούθησε ζωῶσα, βίον ἕμωσ φθισιῶντα, βίον ἀβίωτον· ἐξηκολούθησε πίνουσα τὸ θανατηφόρον δηλητηριον ὅπου προσέφερον αὐτῇ οἱ σοφισταί. Χειραγωγούμενοι ὑπὸ τοῦ Θουκυδίδου, τοῦ Ἰσοκράτους καὶ τοῦ Ἀθηναίου, διὰ μέσον τῆς πνιγνῆς καὶ δηλητηριώδους ἀτμοσφαιρας τῶν σοφιστικῶν δοξασιῶν, τῆς καλυπτούσης τὴν ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῆς ἀληθοῦς φιλοσοφίας φωτιζομένην ἄλλοτε Ἑλλάδα, κυρίως δὲ τὰς Ἀθήνας, ὀλίγους ἐνιαυτοὺς πρὸ τῆς ἐν Χαιρωνείᾳ μάχης, τολμήσωμεν νὰ εἰσδύσωμεν εἰς τὸν οἰκογενειακόν, κοινωνικόν καὶ πολιτικὸν βίον αὐτῆς, ὅπως δυνηθῶμεν νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν οἰκτρὰν εἰκόνα αὐτῆς.

"Οἱ ἄσωτοι διέσειον τοὺς κροτάφους, λέγει ὁ Ἀθηναῖος, ὑπὸ τοῦ ἀκράτου, κατὰ τὸν Δίφιλον, κεφαλὰς ἔχοντες τρεῖς, ὡς περ Ἀρτεμίσιον, πολέμιοι τῆς οὐσίας ὑπάρχοντες, κατατρέχοντες τὸν ἀγρόν, διαρπάζοντες τὴν οἰκίαν, λαφυροπολοῦντες τὰ ὑπάρχοντα, σκοποῦντες οὐ τί δεδαπάνηται, ἀλλὰ τί δαπανηθήσεται, οὐδὲ τί περιέσται ἀλλὰ τί οὐ περιέσται, ἐν τῇ νεότητι τὰ τοῦ γήρως ἐφόδια καταναλίσκοντες, χαίροντες τῇ ἐταίρᾳ, οὐ τοῖς ἐταίροις, καὶ τῷ οἴνῳ, οὐ τοῖς συμπόταις." Εἰς τοσοῦτον δ' ἄσωτειας, προσθέτει, περιήλθον τότε οἱ νέοι, ὥστε ὁ μὲν υἱὸς τοῦ στρατηγοῦ Χαθρίου Κτήσιππος ἐξεποίησε καὶ τὸ μνημα αὐτοῦ τοῦ πατρός του, ὑπὲρ οὗ οἱ Ἀθηναῖοι εἶχον δαπανᾶσαι χιλίας δραχμάς, ἕτερος δὲ ὁ Χαρίδης, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν, σφαῖραν ἐποίησε τὴν πατρίαν περιουσίαν, οὕτω συνεστραγγύλευεν αὐτὴν ἰταμῶς καὶ ταχύ" κατὰ τὴν γλαφυρὰν φράσιν τοῦ Ἀθηναίου. Πρὸς δὲ, λέγει ὁ Ἀθηναῖος, στηριζόμενος ἐπὶ τῶν πληροφοριῶν τοῦ συγγραφέως Χαμαιλέοντος τοῦ Ποντικῆς, "Ἀρτεμίον τις τόσον τρυφῆλῶς ἔζη, ὥστε περιεφέρετο ἐπὶ κλίνης, ἐφ' ἣ καὶ περιφόρητος Ἀρτεμίων ἐπωνομάσθη· ὁ δὲ στρατηγὸς Χάρης, ὁ προδούς τὴν Ἑλλάδα ἐν Χαιρωνείᾳ, ὁ ἐπὶ νοθρεία καὶ ἀλαζονείᾳ ἅμα διακρινόμενος, ἔφερε μεθ' ἑαυτοῦ, ἐκστρατεύων, περὶ τὰς ἐκατὸν καὶ πενήτηντα αὐλητρίδας καὶ ἐταίρας, ὑπὲρ ὧν ἐδαπάνησε πάντα τὰ διὰ τὸν πόλεμον ὀρισμένα χρήματα, τὰ ἴδια ἑαυτοῦ διαθέτων ὑπὲρ τῶν λεγόντων, γραφόντων, ψηφίζόντων καὶ τῶν δεκαζομένων ἐκ τῶν πολιτῶν· δὲν ἠγανάκτων δὲ τὸ παράπαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπὶ τούτοις, διότι οἱ μὲν νέοι τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου διέτριβον παρὰ ταῖς ἐταίραις, οἱ δὲ πρεσβύτεροι περὶ τοὺς κύβους καὶ τὰς τοιαύτας ἀσχολίας ἐνησχολοῦντο, ὁ δὲ λοιπὸς λαὸς τὸν πλείω χρόνον κατηνάσκειν εἰς τὰς κοινὰς ἐστιάσεις ἢ εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν."

Καὶ ὁ Ἰσοκράτης παραβάλλων τοὺς συγχρόνους αὐτῷ διεφθαρμένους νέους πρὸς τοὺς προγενεστέρους, καὶ προβλέπων τὸ οἰκτρὸν τέλος τῆς πατρίδος τοῦ θρηνεῖ ὡς ἄλλος Ἰερεμίας. Τότε, λέγει ἐν τῷ Ἀρειοπαγητικῷ, οὐκ ἐν τοῖς σκιρραφεῖσις διέτριβον οἱ νέοι, οὐδ' ἐν ταῖς

*) Πλάτωνος Θεαίτητος.

ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

χρόνους διά τόν μεγαλοπρεπή ναόν του 'Ασκληπιού, ως αναφέρει ο Στράβων (ΙΧ, 437). 'Από της άκροπόλεως τών Τρικκάλων τó βλέμμα έκτείνεται ελεύθερον επί της άνω Θεσσαλίας από της Καλαμπάκας μέχρι Φαρσάλου.

Η ΠΕΔΙΑΣ ΤΟΥ ΑΡΓΟΥΣ.

(Μετά εικόνας, βρα σελ. 360.)

ΜΙΑ τών ευφορωτέρων γωνιών του βασιλείου της Ελλάδος είναι ανατιρρήτως ή πεδιάς του 'Αργους, τó άργολικόν πεδίον τών άρχαίων, τó όποιον και κατά τούς άρχαίους χρόνους εφημίετο διά τó γόνιμον του εδάφους του. Καί κατά μὲν τήν άρχαιότητα εκκαλλιεργούντο ίδίως εν τῷ πεδίῳ τούτῳ οί δημητριακοί λεγόμενοι καρποί, κατά δὲ τούς ἡμετέρους χρόνους προσετέθησαν και άλλα δύο πλούσια προϊόντα, γενόμενα αντικείμενα εξαγωγῆς και οὐκ ὀλίγον συντελούντα εις τήν ευημερίαν της χώρας και εις τήν εὐδαιμονίαν τῶν κατοίκων αὐτῆς. Τά δύο ταῦτα προϊόντα είναι ὁ καπνός και ὁ θάμβαξ. 'Ο καπνός της 'Αργολίδος δὲν δύναιται μὲν να παραβληθῆ πρὸς τὸν της Λαμίας και τοῦ 'Αγρινίου, διότι ἡ ποιότης αὐτοῦ είναι κατωτέρα· οὐχ ἤττον ὅμως χαιρεί ικανῶν φημι οὐ μόνον ἐν 'Ελλάδι ἀλλὰ και ἐν Εὐρώπῃ διά τὸ εὖωνον αὐτοῦ και διότι ἀναμνησόμενος μετ' ἄλλων ἰσχυροτέρων καπνῶν παρέχει αὐτοῖς γλυκύτητά τινα, ποθητῆν εις τούς καπνίζοντας. 'Η καλλιέργεια τοῦ θάμβακος ὁμημέραι εξαπλοῦται περισσότερο· ἡ ποιότης τοῦ άργολικοῦ θάμβακος ἔχει μεγάλην ὁμοιότητα πρὸς τὸν θάμβακα της Συρίας. Τὸ φυτὸν φθάνει εις ὕψος 80 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρου μέχρις ἐνός μέτρου· τὰ φύλλα αὐτοῦ είναι τρυφερά και ἀνοικτοῦ πρασίνου χρώματος. 'Ο παραγόμενος θάμβαξ είναι λευκότατος, ἀλλ' ἡ κλωστή αὐτοῦ δὲν είναι ἀρκούντως μακρά. Κατά τούς ἀκριβεστότερους ὕπολογισμούς ἡ παραγωγή είναι 800 χιλιογράμμων κατά στρέμμα ἀκαθάρτου θάμβακος ἢ 280 χιλιογράμμων καθαρῶ. 'Εν Ναυπλίῳ ὑπάρχουσιν ἔκκοιστικαί μηχαναί διά τὸν καθαρισμὸν τοῦ άργολικοῦ θάμβακος.

ΜΙΑ ΠΡΩΤΗ ΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

(Μετά εικόνας, βρα σελ. 361.)

ΥΔΑΜΟΥ της γῆς ἡ πρώτη παράστασις εἴτε μελοδράματος, εἴτε δράματος ἢ κωμωδίας ἐν τῷ θεάτρῳ κινεῖ τοσοῦτον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινού, ὅσον ἐν Παρισίοις, και μάλιστα ὡςάκις πρόκειται περὶ πρώτης παραστάσεως ἐν τῷ μεγάλῳ μελοδραματικῷ θεάτρῳ (Grand Opéra) ἢ ἐν τῷ γαλλικῷ θεάτρῳ (Théâtre français), ταῖς δυοὶ ταύτας προτύποις τοῦ κόσμου σκηναῖς. 'Εκ της ἐν τῷ προβαλάμῳ τοῦ θεάτρου ἐκπικρατούσης κινήσεως και τῶ συνωστισμῷ ἔννοει τις πόσῃ ἀνοπομονησίαν ἔχουσιν οἱ θεαταὶ να παραστώσι μάρτυρες τοῦ θριάμβου γνωστοῦ μουσοῦργῳ ἢ διακεκριμένῳ ποιητῳ, διότι ἐκ τῶν προτέρων είναι ἤδη γνωστὴ ἡ ἔκθεσις και ἐπιτυχία της πρώτης παραστάσεως. 'Η παραθεβειμένη εἰκὼν παριστᾷ ζωηρότερον τὴν ἐπικρατούσαν ἐν τῷ προβαλάμῳ κίνησιν. 'Ενταῦθα εὐρίσκονται αἱ Κυρίαὶ τῶν ἀνωτέρων της κοινωνίας τάξεων, αἱ διακρινόμεναι ἐπὶ καλλονῇ και χάριτι θέσποναι και θεσπονίδες· ἐν-

ταῦθα συνωθῶνται οἱ διάφοροι τῶν θεάτρων κριτικοί, ἔτοιμοι να καταλάβωσι τὰς ἐν τῇ πλατείᾳ θέσεις των, ὅπως τὴν ἐπιούσαν πληρώσωσι τὰς στήλας τῶν εφημερίδων δι' ἄρθρων θεατρικῶν, ἀναγνωσκομένων ἀπλήρωτος· ἐνταῦθα συρρέουσιν ἐν ἐπισήμῳ στολῇ ἑσπερίδοι οἱ ἐν τέλει, ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο να πορακαθήσωσιν εις γεῦμα διπλωματικόν. Πάντες ἀνεξαιρέτως χαιρούσι δυνάμενοι να συμμετάσχωσι της ἑορτῆς, ἥτις οὐ μόνον διά τὸν μουσοῦργὸν ἢ τὸν ποιητὴν ἔχει μεγάλην σημασίαν, ἀλλὰ και διά τὸν διευθυντὴν τοῦ θεάτρου, ὅστις ἐκ της πρώτης ταύτης παραστάσεως δύναται να ὑπολογίσῃ μετὰ μεγάλης πιθανότητος ἀν τὸ παρασταθῆσόμενον μελοδραμα ἢ δράμα θά διανύσῃ εὐδοκίμως τὴν ἑκατοντάδα τῶν παραστάσεων. 'Ιδίως δὲ αἱ πρώται παραστάσεις είναι, ὡς λέγουσιν οἱ Γάλλοι les jours de grande tenue τοῦ γυναικείου φύλου, διότι πᾶσαι ἀνεξαιρέτως αἱ Κυρίαὶ, ἀπὸ της ἐξηκονταετοῦς δουκίσσης ἢ μαρκησίας μέχρι της εικοσαετοῦς θεσπονίδος φροντίζουσι κατ' αὐτὰς να περιβληθῶσι τὰς λαμπροτάρας αὐτῶν στολάς και να κοσμηθῶσι διά τῶν θαυριμωτέρων αὐτῶν ἀδαμάντων. Γινώσκουσι πᾶσαι οτι τὴν ἐπιούσαν αἱ στήλαι τῶν ἐγκριτοτέρων της πρωτεύουσῆς εφημερίδων θέλουσιν ἀναφέρει οτι ἡ δεῖνα δούκισσα ἐφόρει ἐνδύμα χρώματος τούτου ἢ ἐκείνου, οτι ἡ δεῖνα θεσποῦνη ἐκράτει πολύτιμον ἀνθοδέσμη, και ἔτι ἐσκήριζε διά της καλλονῆς της πᾶσας τὰς ἄλλας Κυρίας κτλ. 'Όταν δὲ συμβαίνει ὁ ἔξοχος μουσοῦργός να παραστῆ εις τὸ θεάτρον κατά τὴν πρώτην ταύτην ἑσπέραν, τότε ἔδων τὰ βλέμματα στρέφονται πρὸς αὐτόν, ὡς συνέθη τούτο κατά τὴν πρώτην παράστασιν της 'Αἴδας ἐν τῷ μελοδραματικῷ θεάτρῳ τῶν Παρισίων, εις ἣν παρίστατο αὐτὸς ὁ μουσοῦργός Βέρδης διευθύνων κατά τὰς τρεῖς πρώτας ἑσπέρας αὐτοπροσώπως τὴν ὀρχήστραν. Κατά τὴν περίστασιν ταύτην τὸ μέγα θεάτρον τῶν Παρισίων ἐώρτασεν ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς ἑσπέρας τὴν πρώτην παράστασιν. Κατά τὴν τετάρτην ἑσπέραν ὁ Βέρδης δὲν παρευρίσκειτο πλέον και τὸ ἐνδιαφέρον ἔειχε ἐκλείψει. 'Η 'Αἴδα, ἔλεγον τὴν ἐπιούσαν αἱ εφημερίδες, είναι ἔξοχον μουσικὸν ἔργον, ἀλλ' ὡσαυδήποτε δὲν ἦτο ἡ 'Αἴδα τῶν πρώτων τριῶν παραστάσεων.

ΕΥΔΙΑ ΜΕΤΑ ΘΥΕΛΛΑΝ.

Μετάφρασις τοῦ 'Αγγλικῶν μυθιστορημάτος Called back τοῦ Conway

ὑπὸ της θεσπονίδος Σοφίας Εὐατ. Βαλατζῆ.

(Συνέχεια.)

I.

Τρομερὰ ἔξομολόγησις.

Κένερης μετὰ τὴν τρομερὰν ταύτην ὁμολογίαν, ἔριψεν τούς ἰσχυροὺς θραγιονάς του ἐπὶ της βουλῆς τραπέζης και ἐκράτησεν τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν του με σχῆμα ἀπελπισίας. — 'Εγὼ ἔμεινα ἐκπληκτος, ἐπαναλαμβάνων μηχανικῶς — 'Ο ἀδελφός της Παυλίνας 'Αντωνίου Μάρκ! Πᾶν ἔγνος τὸ ἀπαισίου φεθόδου τοῦ μετὰ δόλου πλεχθέντος ὑπὸ τοῦ Μάκαρη ἐξηφανίσθη ἐκ τοῦ πνεύματός μου·

τὸ ἔγκλημα ὅπερ διεπράχθη τῇ συναινήσῃ τοῦ Κένερη ἐπαρουσιάζετο ἐνώπιόν μου ὑπὸ στυγεράν ὄψιν. 'Η δολοφονία ἀνελάμβανε μισαρώτερον χαρακτῆρα, τὸ θῦμα ἦτο συγγενῆς στενός, τὸ παιδίον της ἀδελφῆς του! 'Ενόουν οτι δὲν ἤδύνατο τίποτε να προφασισθῆ ὅπως δικαιολογήσῃ ἢ ἐλαττώσῃ τὸ ἔγκλημα, ἀκόμη και ἀν δὲν τὸ ἐνέκρινεν, ἢ τὸ διέταξεν, ἦτο ὅμως παρών, εἶχε βοηθήσει εις τὸ ν' ἀφανισθῆ πᾶν ἔγνος τοῦ ἔγκληματος, και διετέλει ἐσχάτως ἀκόμη εις καλὰ σχέσεις με τὸν δολοφόνον. 'Ευδοκιολεύμην να κρύψω τὴν φρίκην και τὴν περιφρόνησιν ἣν ἤσθανόμην διά τὸν ποταπὸν ἄνθρωπον, ὅστις εὐρίσκετο ἐνώπιόν μου. 'Η ἀγανάκτησίς μου μόλις μοι ἐπέτρειπε να τὸν ἐρωτήσω με εὐληπτον τρόπον ποῖος ἦτο ὁ σκοπός της ἀπανθρώπου ταύτης πράξεως. 'Εν τούτοις εἶχον λάθει τὴν ἀπόφασιν να γνωρίσω τέλος πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. 'Αλλ' ἀπληγάσῃ της δυσκολίας τοῦ να ἐρωτήσῃ οτι τὰ χεῖλη μου ἤδυνάσαν να προφέρωσιν, διότι ὁ κατάδικος ὕψωσε τὴν κεφαλὴν και με ἤτένισε κατηχορμώμενος.

— Σὰς προετιμῶν ἀρτίαν· είναι φυσικόν, ἐν τούτοις δὲν εἶμαι τόσοσ ἔνοχος ὅσον τὸ νομίζετε.

— Πρώτον εἰπέτε μοι τὰ πάντα· ἡ δικαιοσύνη σας θά ἔλθῃ κατὰσιν, ἐὰν δύναται να ὑπάρξῃ δικαιολογησις διά τοιοῦτον ἔγκλημα. 'Υπὸ τὸ κράτος τοῦ αἰσθηματος ὅπερ με κατεῖχε, ὁμίλων σοβαρῶς και περιφρονητικῶς.

— Τίποτε δὲν δύναται να δικαιολογήσῃ τὸν δολοφόνον· τὸ κατ' ἐμέ, ὁ Θεὸς τὸ γνωρίζει, δὲν ἐσπεύμενον τὸν θάνατον τοῦ λαμπροῦ ἐκείνου νέου· εἶχεν ἐγκαταλείψει και ληρωμένον τὴν πατρίδα του, ἀλλ' αὐτὸ τῷ τὸ συνεχώρησα.

Τὴν πατρίδα του! ἡ πατρίς τοῦ πατρός του ἦτο ἡ 'Αγγλία.

— 'Η μήτηρ του ἦτο 'Ιταλίς, ἐπανάεθεν ὁ Κένερης σχεδὸν σκληρῶς, εἶχεν εις τὰς φλέβας του ἰδικόν μας αἷμα· ἡ μήτηρ του ἦτο ἀλγηθῆ 'Ιταλίς, θά εἶδες περιουσίαν, ζωὴν, τὰ πάντα — ἀκόμη και τὴν τιμὴν της διά τὴν 'Ιταλίαν.

— 'Αδιάφορον, διηγήθητέ μοι ὅλην τὴν τρομερὰν ταύτην ἱστορίαν.

Μοι τὴν διηγήθη και ἀποδίδων δικαιοσύνην εις μετανοῶντα ἄνθρωπον, δὲν θά σας ἐπαναλάβω τὰς λέξεις του, αἴτινες ἄλλως ἄνευ της ἐκφράσεως μεθ' ἧς τὰς ἔλεγεν, θά φανῶσι ψυχραῖ. 'Ητο ἔγκληματίας ἀλλ' ὄχι εις οἶον θαμνὸν ἐνόμιζον· τὸ μέγα σφάλμα του ἦτο οτι εις τούς ὀφθαλμούς του δὲν τὸν σκοποῦν της ἀπελευθερώσεως της 'Ιταλίας, πᾶν ὄπλον ἦτο καλόν, πᾶν ἔγκλημα συγκεχωρημένον. 'Ημεῖς οἱ 'Αγγλοὶ οἴτινες θεωροῦμεν τὴν τυραννίαν και τὴν καταπίεσιν μόνον ὡς ἔλλειψιν ἐλευθερίας, δὲν δύναμεθα να ἐνοήσωμεν ἄνθρωπον ὡς τὸν Κένερην, οὔτε να συμπιθῶμεν αὐτόν.

Εὐρίσκομεν τὴν κυβερνήτην καλὴν ἢ κακὴν, κατά τὰς περιστάσεις, ἐὰν ἤμεθα Οὐγγιοὶ ἢ Τόρσις και ἐὰν τὸ κόμμα εὐρίσκειται ἢ ὄχι εις τὰ πράγματα, ἀλλὰ τοῦλάχιστον ἡμεῖς κυβερνώμεθα ὑπὸ συμπατριωτῶν, οἱ ἐκλεγόμενοι πρὸς τὸν σκοπὸν τούτου. 'Εὰν εὐρισκόμεθα ἐπὶ ἔτη και ἔτη εις τὸ ἔλεος ἔξενον και ὑπὸ ἔξενον ζυγόν, θά ἤδυνάμεθα να ἐνοήσωμεν, ὅποιαν σημασίαν εἶχεν ἡ λέξις πατριωτισμός διά τὸν Κένερην.

Ἐκείνος και ἡ ἀδελφῆ του ἦσαν τέκνα ἐντίμων ἀνθρώπων της μεσαιῆς τάξεως, και ὄχι τύγνεις, ὡς τὸ εἶχεν διαθεσθαιώσει ὁ Μάκαρης.

Τῷ ἔδωκαν ἐλευθέραν ἀνατροφήν και εἶχεν ἐκλέξει τὸ στάδιον τοῦ ἱατροῦ· ἡ ἀδελφῆ του ἦς τὴν ἐξαισίαν καλλονῆν εἶχεν κληρονομήσει ἡ Παυλίνα, διῆγες βίον νέας κόρης 'Ιταλίδος — βίον μελαγχολικώτερον ἴσως πολλῶν ἄλλων, διότι ἀκολουθοῦσα τὸ παράδειγμα τοῦ ἀδελφοῦ

της, ἤρνεϊτο να λάθῃ μέρος εις τὰς διασκευὰς, ἐνόσφ ὁ ἔχθρός, ὁ Ἀδστριακός, ἐθασίλευεν εις τὴν πατρίδα της. Πιστώσ θά ἔφερον πάντοτε τὸ πένθος της πατρίδος της, ἐὰν ὁ ἔρωσ δὲν τὴν ἐχοριεῖεν. 'Αγγλος τις ὀνόματι Μάρκ εἶδε τὴν ὄφραϊαν ταύτην νέαν 'Ιταλίδα, τὴν ἡγάπησε, τὴν ἐνομνεύθη και τὴν ὠδήγησεν θριαμβευτικῶς εις τὴν πατρίδα του.

'Ο Κένερης δὲν εἶχε ποτὲ συγχωρήσει ἐντελῶς εις τὴν ἀδελφὴν του οτι ἐγκατέλειψε τὴν πατρίδα της, ἀλλὰ τὸ μέλλον ὅπερ ἠνοίγετο ἐνώπιόν της ἔνεκα τοῦ γάμου τούτου ἦτο τόσοσ λαμπρὸν ὡστε δὲν εἶχεν σχεδὸν ἀντίρρησην.

'Ο Μάρκ ἦτο πολὺ πλούσιος, ἦτο μονογενῆς υἱὸς μονογενοῦς υἱοῦ, ὅπερ ἔβηγε διατὶ ἡ Παυλίνα (καθὸσον ἐγνώριζε τοῦτο ὁ Κένερης) δὲν εἶχεν στενοὺς συγγενεῖς ἐκ μέρους τοῦ πατρός της. 'Επὶ τινα ἔτη ὁ σύζυγος και ἡ ὄφραϊα νέα σύζυγός του με τούς μέλανας ὀφθαλμούς ἔζων πολὺ εὐτυχεῖς, ἀπέκτησαν δύο τέκνα, υἱὸν και θυγατέρα. 'Ο υἱὸς ἦτο δωδεκαετής, και ἡ θυγατῆρ δεκαετίς, ὅτε ἀπέθανεν ὁ πατῆρ.

'Η χῆρα του, ἥτις εἶχεν πολὺ ὀλίγους σχετικῶς φίλους εις 'Αγγλίαν και ἡγάπα τὸν τόπον μόνον χάριν τοῦ συζύγου της, ἔσπευσεν να ἐπιστρέψῃ εις τὴν πατρίδα της. 'Όλοι οἱ παλαιοὶ φίλοι της τὴν ὑπεδέθησαν μετὰ χαρᾶς, τὴν ἐνόμιζον μυθωδῶς πλούσιαν. 'Ο σύζυγός της κατά τὸν πρῶτον ἐνθουσιασμόν της ἀγάπης του εἶχε κάμει διαθήκην δι' ἧς ἔβηγε τῇ συζύγῳ του ὅλα ὅσα κατεῖχεν ἄνευ ἐξαιρέσεως. 'Η ἐμπιστοσύνη ἧς εἶχεν εις αὐτὴν ἦτο τοσαύτη, ὡστε ἀν και ἔκτοτε ἐπῆλθον τὰ τέκνα, ἐπέμενε πάντοτε να ἀφήσῃ εις τὴν διάθεσιν της ὅλην του τὴν περιουσίαν.

Γενομένη οὕτω κυρία μεγάλης περιουσίας, ἡ κυρία Μάρκ ἦτο σεβαστὴ και περιζήτητος. — Μέχρι της στιγμῆς καθ' ἣν συνήγγισεν ἐκεῖνον ὅστις ἔγενεν σύζυγός της, ἐλάτρευεν τὸν ἀδελφόν της ὅπερ πᾶν ἄλλο· ἡ καρδία της ἔπαλλε ἐπὶ τῷ πατριωτισμῷ τοῦ ἀδελφοῦ της, συνεμερίζετο ὅλα τὰ σχέδιά του, ἀπέδεχτο μετὰ συμπαιθείας τὰς ιδέας του περὶ συνωμοσιῶν ἢ ἐσπέτερο ἀκαταπαύστως. 'Ητο ἔτη τινα μεγαλύτερος αὐτῆς, και μετὰ τὴν ἐπιστροφήν της εις 'Ιταλίαν, τὸν εὐρεν ἀποκατεστημένον ἱατρόν, ἦσυχον, δραστήριον, ἀλλ' ἀπολαμβάνοντα ὀλίγα ἐκ της ἐπιστήμης του. 'Ηπόρησε με τὴν μεταβολὴν ἥτις ἐπῆλθεν εις τὸν ἀδελφόν της, ὅστις οτε τὸν εἶχεν ἀφήσει εἶχε χαρακτῆρα ἰσχυρογνώμονα και τολμηρόν.

Μόνον ὅταν ἐθεσάβηθε οτι ἡ καρδία της ἀδελφῆς του δὲν εἶχεν παύσει πάλλουσα ὅπερ της ἰταλικῆς πατρίδος, τῇ ἔδειξεν οτι ὑπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἀνθρώπου ἀπλοῦ και ἡσύχου ἰδιώτου, ἐκρύπτετο εις τῶν δραστηριοτέρων και τῶν ἱκανωτέρων ἀνθρώπων τῶν ἐργαζομένων ὅπερ της ἀπελευθερώσεως της 'Ιταλίας. Τότε ἡ πρώην ἐπ' αὐτῆς ἐπιρροὴ του ἀνεγεννήθη. Τὸν ἐθαύμαζε, τὸν ἐλάτρευε σχεδόν, και ἦτο ἐτόιμη και αὐτὴ εις πᾶσαν θυσίαν ὅπερ της πατρίδος της ἅμα ἡ περίστασις τὸ ἀπῆτει.

Δὲν δύναται τις να εἶπῃ τι θά ἔπραττεν ἐὰν προσέτρεχον εις αὐτὴν· δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅμως οτι ἡ περιουσία της και ἡ τῶν τέκνων της θά ἔδωκαν ἀνάσιν ὅπερ της μεγάλης ιδέας. 'Αλλ' ἀπέθανεν πρὶν ἢ ὀρίμασῃ ἡ ὄφραϊα και ὅταν ἐσῆμμαν ἡ τελευταία της στιγμῆ τοσαύτην ἀπερίοριστον ἐμπιστοσύνην εἶχε πρὸς τὸν ἀδελφόν της, ὡστε τὸν διῆρισε μόνον κηδεμόνα της περιουσίας τῶν τέκνων της. Κατὰ τὰς τελευταίας της στιγμᾶς, ἐνομνεύθησιν τὴν προτίμησιν τοῦ συζύγου της ὅπερ της ἀγγλικῆς ἀνατροφῆς ἀπῆτησεν ἀπὸ τὸν ἀδελφόν της, ὅπως τὰ τέκνα της λάθωσι ταύτην, και ἀφοῦ ἔλαθεν

τὴν ὑπόσχεσιν του, παρέδωκε τὸ πνεῦμα και τὰ δύο ὄφραϊα τέκνα της εὐρέθησαν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ βείου των, διαχειριστοῦ της περιουσίας των. Αὐτὸς ἐξετέλεσε πιστώσ τὴν ὑπόσχεσιν του. 'Ο 'Αντωνίος και ἡ Παυλίνα εἰσῆλθον εις ἀγγλικὰ ἐκπαιδευτήρια, ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶχον σχέσεις εις τὴν πατρίδα τοῦ πατρός των, και εἶχον ἀπομακρυνθῆ ἐκ τῶν εὐαρίθμων παλαιῶν φίλων της οἰκογενείας, καθὸσον διήρκεσι ἡ χηρεία της μητρός των, διήρχοντο τὰς διακοπὰς των ἐν 'Ιταλίᾳ. Ὅπως ἐμεγάλωσαν μένοντες ὅσον 'Ιταλοὶ τόσοσ και 'Αγγλοὶ. 'Ο Κένερης διηθῶνε, διεχειρίζετο και ἐτόκιζε τὴν περιουσίαν των με τὴν φρονίτην ἀνθρώπου ἐμπείρου εις χρηματικὰς ὑποθέσεις.

Δὲν ἀμφιβάλω οτι κατά τὴν διαχείρησιν ταύτην ἡ τιμιότης του ἦτο ἀμειπτος. Τότε ἐσῆμμαν ἡ πρὸ τοσοῦτου χρόνου ἀναμνησμένη ὄφρα! 'Ο Κένερης ὅστις ἔμενε πάντοτε μακρὰν τῶν μικρῶν ἀποτυχουσῶν συνωμοσιῶν ἠθῶντο οτι τὴν ὄφραϊα ἦτο ἡ στιγμῆ να ῤηφκοινδνεύσῃ τὸ μέγα ἔργον διὰ τὴν πατρίδα του. 'Εχαίρετες τὸν ἦρωα της ἡμέρας, ἐνόησεν οτι ὁ Γαριβάλδης ἦτο ὁ σωτῆρ της καταπιεζομένης πατρίδος του, και οτι τὸ πρῶτον πρὸς τὰ πρόσω θῆμα εἶχε γίνει θαρραλέως και ἐπέτυχεν· ὁ κατάλληλος ἀνὴρ και ἡ προσήκουσα περίστασις ἐδρέθησαν.

Οἱ ἐθελονταὶ συνέρρεον κατά χιλιάδας εις τὸ πεδίον της μάχης, ἀλλὰ μία φωνὴ ὕψουτο πανταχόθεν.

“Χρήματα, χρήματα, χρήματα!” ἐχρηιάζοντο χρήματα διὰ ν' ἀγορασθῶσιν τὰ ὄπλα και πολεμοφόδια, χρήματα διὰ τὰς προμηθείας, τὰ τρόφιμα, τὰ ἐνδύματα, χρήματα διὰ μεγαλοδωρίας, χρήματα διὰ πάντα! Οἱ δυνάμενοι να προμηθεύσωσι τὸ παντοδύναμον τοῦτο μέσον διὰ τὸν πόλεμον ἦσαν οἱ ἀληθεῖς ἐλευθερωταὶ της πατρίδος.

Πρὸς τί να διστάσῃ; 'Εὰν ἐζῆ ἡ ἀδελφῆ του, ἤθελε δώσει εὐχαριστως ὅλην τὴν περιουσίαν της και τὴν ζωὴν της αὐτὴν διὰ τὴν 'Ιταλίαν! Τὰ τέκνα της ἦσαν κατά τὸ ἦμισυ 'Ιταλοὶ, ἐπομένως τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆκον ἀπῆτει τὴν θυσίαν ὅλων τῶν λοιπῶν καθηκόντων.

Ποτὲ δὲν εἶχεν ἤστανθῃ μεγάλην ἀφοσίωσιν πρὸς τὰ δύο ταῦτα παιδία· τῷ ἐφαίνοντο δὲ τῶρα ὡς ἄθωα πλάσματα ἠδικημένα ἄτινα ἠδύναντο εις πρώτην εὐκαιρίαν να ζητήσωσι λόγον της διαχειρίσεώς του. 'Όμοίως πολὺ τὸν πατέρα των και ἔνεκα τούτου ἔτι ὀλιγωτέραν ἠσθάνετο πρὸς αὐτὰ συμπάθειαν. Τὸν 'Αντωνίον ἰδίως ἀπεστρέφετο διὰ τὸν ἄσωτον και ἐκδεδιγητῆμένον βίον του, βίον ἄνευ φιλοδοξίας, ἄνευ οὐδενός σκοποῦ, ὃν παρέβαλλε πρὸς τὸν ἰδικόν του. Καλῇ τῇ πίστει ἦτο πεπεισμένος οτι ἔκαμε χρήσιμον και καλὴν πράξιν, οτι αἱ συνωμοσίαι του ἐπέσπευδον τὴν ἐγκατάστασιν της γαγχοσμίου ἐλευθερίας. Εἰς τὴν μυστηριώδη και κεκρυμμένην ἐταιρίαν ἦς ἦτο μέλος, τῷ πρόσωπον ἐκ τῶν σπουδαιωτέρων. 'Εὰν τὸν συνελάμβανον και τὸν ἐφυλάκιζον, μείστηρ ἦθελεν ὑποστῆ θλάσθῃ ἡ ἰδέα ἣν ἐσυμπῆρτε. Δὲν εἶχεν ἐπομένως τὸ δικαίωμα να ἰσοσταθμίσῃ τὰ ὄφραϊα σχέδιά του με τὸν ἀνόητον και ἄφρονα βίον τοῦ ἀνεψιῶ του;

Ὅπως ἐφῆρνε και ἐπίθειν ἑαυτὸν οτι και δι' αὐτὸ ἀκόμη τὸ συμφέρον της ὅλης ἀνθρωπότητος, θά ἤδύνατο να διαπράξῃ τὰ πάντα πρὸς σωτηρίαν του. 'Ο 'Αντωνίος Μάρκ ἦτο τότε εἰκοσι δύο ἐτῶν, ἔχων πλήρη πεποίθησιν εις τὸν θεῖόν του, ἦσυχος και ἀμέριμος, εἶχεν παραδεχθῆ μέρη της ἐποχῆς ἐκείνης (ἐνόσφ τῷ εἶδον ἀρκετὰ χρήματα) τὴν ἀναβολὴν της τακτοποιήσεως τῶν συμφερόντων του. 'Αραγε συνέλαθεν ὑπονοίας τινάς; Δύσκολον είναι να τὸ

Κατὰ τὴν ἐνηλικίωτητά του νέου ὁ Κένερης ἀπεφάσιζε να τῷ ἐξομολογήθῃ τὰ πάντα, να τῷ εἶπῃ πᾶς διεσκορησίωθῃ ἡ περιουσία του, να ζητήσῃ συγγνώμην ὡς και να ὑποστῆ, ἐὰν ἐχρειάζετο, τὴν ποινήν της παρανόμου πράξεώς του. 'Αλλ' ἐνόσφ τῷ ἔμενον χρήματα, ἡμέλει να πράξῃ τοῦτο. 'Ο νέος ἀν και δὲν συνεμερίζετο τὰ περὶ ἀναγεννήσεως σχέδια τοῦ βείου του και τὰ δνεῖρα της ἐλευθερίας, εἶχεν ὅμως πλήρη πεποίθησιν εις τὴν ἀκεραυότητά του. Πεισισμένος οτι κατά τὴν ἐνηλικίωτητά του ἔμελλεν να λάθῃ τὴν μεγάλην κληρονομίαν αὐθῆθεισαν διὰ της φρονίμου φειδύλου του ἐρριπτε τὰ χρήματά του παραφρόνως διὰ μυρίαν τρόπον, τόσοσ ὡστε ἡμέραν τινὰ ὁ Κένερης παρετήρησεν οτι τὸ ἐπ' αὐτοῦ διατηρηθῆν και ἐπιφυλαχθῆν ποσὸν ἤγγιζεν εις τὸ τέραμα του.

'Ενόσφ εἶχε χρήματα και ἤδύνατο να εὐχαριστήσῃ τὰς αἰτήσεις τοῦ 'Αντωνίου ἀνεβάλλε πάντοτε τὴν στιγμῆ της πικρᾶς ὁμολογίας της. 'Η ἰδέα ἦν ἐπειραθῆ ὁ Μάκαρης να πραγματοποιήσῃ κατόπιν τῆ βοήθειά μου, δηλαδὴ ν' ἀποσταθῆ εις τὴν ἰταλικὴν κυβερνήτην ὅπως κατορθώσῃ να λάθῃ τὴν πληρωμὴν τῶν δαπανηθέντων ποσῶν ἐπ' ἀγαθῷ της 'Ιταλίας, αὐτὴ ἡ ἰδέα ἐνεφανίσθη εις τὸ πνεῦμα τοῦ Κένερη· ἀλλὰ διὰ τὴν πραγματοποιήσῃ ἔπρεπεν να ἐκθέσῃ εις τὸν ἀνεψιὸν του τὴν διαγωγήν του, διότι ἐν ὀνόματι του ἔπρεπε να γίνῃ ἡ αἰτήρησις.

'Όσον ἐπιηρίαζε τὸ ἀναπόφευκτον σκάνδαλον τόσοσ ἠσθάνετο τὸν φόβον καθημερινῶς αἰζόντα. Εἶχε σπουδάσει τὸν χαρακτῆρα τοῦ 'Αντωνίου, και εἶχε τὴν πεποίθησιν οτι αὐτὸς μανθάνων τὴν ἀλήθειαν, ἀμέσως θά ἐδοκίμοιτο ἐκείνον ὅστις δὲν εἶχε σεβασθῆ τὴν παρακαταθήκην. 'Ο Κένερης ἔδλεπεν ἐνώπιόν του τὴν μέλλουσαν καταδίχην τοῦ ἥτις ἄλλως τε δικαίως τῷ ἐπεβάλλετο. 'Εὰν ὁ ἀγγλικὸς νόμος δὲν τὸν ἐτιμῶρει, ὁ της πατρίδος του ὅμως ἤδύνατο να πράξῃ τοῦτο. Δὲν εἶχε πράξει ἔως τότε ἔγκλημα ἀσύγγνωστον, ὑπὸ τὸ πρόσχημα — οτι διεπράττεν τοῦτο ἐκ πατριωτισμοῦ. 'Αλλ' ἀπὸ της στιγμῆς ἐκείνης, ἡ ἐπιθυμία τοῦ να διαφύγῃ τὴν ποινήν ἠῤῥεαν ἐν αὐτῷ και ἐζῆτει να σωθῆ ἐκ τῶν συνεπειῶν της πράξεώς του.

Ποτὲ δὲν εἶχεν ἤστανθῃ μεγάλην ἀφοσίωσιν πρὸς τὰ δύο ταῦτα παιδία· τῷ ἐφαίνοντο δὲ τῶρα ὡς ἄθωα πλάσματα ἠδικημένα ἄτινα ἠδύναντο εις πρώτην εὐκαιρίαν να ζητήσωσι λόγον της διαχειρίσεώς του. 'Όμοίως πολὺ τὸν πατέρα των και ἔνεκα τούτου ἔτι ὀλιγωτέραν ἠσθάνετο πρὸς αὐτὰ συμπάθειαν. Τὸν 'Αντωνίον ἰδίως ἀπεστρέφετο διὰ τὸν ἄσωτον και ἐκδεδιγητῆμένον βίον του, βίον ἄνευ φιλοδοξίας, ἄνευ οὐδενός σκοποῦ, ὃν παρέβαλλε πρὸς τὸν ἰδικόν του. Καλῇ τῇ πίστει ἦτο πεπεισμένος οτι ἔκαμε χρήσιμον και καλὴν πράξιν, οτι αἱ

μαντεύσει τις, ἀλλ' ἐσχάτως ἡ συμπεριφορά του, καὶ τὸ ὄψος του εἶχον μεταβληθῆ καὶ ἐπέμενε νὰ τῷ δοθῆ ἀνὰ χεῖρας ἡ περιουσία του.

Ὁ Κένερης, τὸν ὅποιον διάφοροι ἐργαζία ἐκάλουν εἰς Λονδίνον ἐπὶ τινα χρόνον, τὸν καθήσασαν ὑποσχόμενος αὐτῷ ὅτι κατὰ τὴν ἐν Λονδίῳ διαμονήν του θὰ τῷ εἰδοῖεν λόγον δι' ἑαυτὸν. Ἀληθῶς ἡ ἐκκαθάρισις δὲν ἤρῳατο πλέον ν' ἀναβληθῆ, διότι τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀντωνίου ἐκδοθέντα τελευταῖα συναλλάγματα εἶχον καταστήσει μὴδαιμινὴν τὴν ὑπολειφθεῖσαν περιουσίαν τοῦ πατρὸς του.

Ἰδοὺ ὅποια ἦτο ἡ μεσολάβησις τοῦ Μάκαρη εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἦτο διὰ τὸν Κένερην χρήσιμος καὶ πιστὸς ἄνθρωπος, ἀλλὰ χωρὶς νὰ ἔχη ἴσως τοὺς ὑψηλοὺς σκοποὺς καὶ τὴν ἀντικατέριαν ἐκείνου.

Ἰσως ἐθεώρει πάσας τὰς συνωμοσίας ταύτας ὡς μέσον τοῦ ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν. Ὅτι ἠγωνίσθη γενναίως καὶ ἀναμφιβόλως διεκρίθη εἰς τὸ πεδῖον τῆς μάχης, ἦτο ἐπόμενον ἐκ τοιοῦτου ὀρμητικοῦ χαρακτῆρος, ὅστις τὸν παρώτρυνεν εἰς μάχην μόνον διὰ τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μάχεται. Ἐπειδὴ ἦτο ἀναμεμιγμένος εἰς ἑκείνη τὴν συνωμοσίαν τοῦ Κένερη τὸν συνώδευσεν πανταχοῦ καὶ ἤρξατο πολλάκις τῆς ἡμέρας εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Ἰωάννου εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ βλέπῃ πάντοτε τὴν Παυλίαν. Τὴν ἠγάπησε, ὅτε ἦτο νεανὴς ἀκόμη καὶ ἐκίνησε πάντα λίθον ὅπως κατακτήσῃ τὴν καρδίαν της. Αὐτὸς μὲν ἦτο προσήνης καὶ γλυκὺς πρὸς αὐτήν, ἐκείνη δὲ δὲν εἶχεν αἰτίαν δυσπιστίας πρὸς αὐτόν, ἀλλ' ἠρνήθη ἐντελῶς ν' ἀνταποκριθῆ εἰς τὸν ἔρωτά του.

Ὁ Μάκαρης ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐπέμενε εἰς τὴν πρόθεσίν του καίτοι ἀφίμων μικρὰ διαλείμματα. Πρέπει ν' ἀναγνωρίσῃ τις ὅτι ἦτο ἡ σταθερότης προσωποποιούμενη. Πολλὰκις ἡ Παυλίνα τῷ εἶπεν ὅτι ἡ ἐπιμονὴ του αὐτῆ ἦτο ματαία, μόνον τοῦτο μετὰ πάσαν ἀρνήσιν, ἐπανήρξατο εἰς τὸν αὐτὸν σκοπὸν.

Ὁ Κένερης δὲν τὸν ἐνεθάρρυνεν οὐδόλως, ἀλλὰ δὲν ἤθελε καὶ νὰ τὸν προσβάλλῃ· βλέπων ὅμως ὅτι ἡ νέα ἔμενε ψυχρὰ πρὸς αὐτόν, ἀφίμων τὰ πράγματα νὰ διαδίζωσι αὐτῷ, διότι ἤλπιεν ὅτι ὁ Μάκαρης ἤθελεν ἀπαυδῆσαι, καὶ ἤθελε παραιτηθῆ τῶν προτάσεών του αἰτινες πάντοτε ἀπερρίπτοντο. Ὁ Κένερης ἐσυλλογίζετο ὅτι δὲν ζητεῖ τὴν Παυλίαν διὰ τὴν περιουσίαν της, διότι ὁ Μάκαρης ἐγνωρίζε τὸ μέγεθος τοῦ ποσῶν ὅπου ὁ Κένερης εἶχεν βίβην ἐν τῷ ταμείῳ τῶν συνωμοτῶν καὶ θεαίως θὰ ἐμάντευε τὴν πηγὴν.

Ἡ Παυλίνα ἔμενε εἰς τὸ ἐκπαιδευτήριον μέχρι τοῦ δεκάτου ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας της· μετὰ ταῦτα διήλθε δύο ἔτη εἰς Ἰταλίαν μετὰ τὸν θεῖόν της καὶ θεαίως ὁ θεὸς οὗτος ἦτο δυστυχὴς διὰ νέαν κόρην, καὶ δὲν εἶναι ἄσπον ὅτι ἐξέφραζε πολλάκις τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀγγλίαν. Ἐστρεφεν θαθεῖαν στοργὴν πρὸς τὸν ἀδελφόν της, καίτοι βλέπουσα αὐτὸν σπανίως, ὥστε ἦτο πολὺ εὐτυχὴς ὅτε ὁ Κένερης τῇ ἀνήγγελεν ὅτι αἰ ὑποθέσεις του τὸν ἐκάλουν ἐπὶ τινὰ χρόνον εἰς Λονδίνον καὶ ὅτι θὰ ἤδύνατο νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ καὶ αὐτῇ. Τοῦτο τὴν ἠγαθήσθησαν τοσοῦτον μάλλον καθόσον τὴν αἰσθηματικὴ ἐπιμονὴ τοῦ Μάκαρη ἤρριξε πλέον νὰ τὴν ἐνοχλήσῃ καὶ ἐπιθυμῆται πολὺ νὰ ἐπανιδῆ τὸν ἀδελφόν της.

Ὁ Κένερης, ὅπως δέχεται τοὺς πολυπληθεῖς πολιτικούς του φίλους εἰς οἰανδήποτε ὥραν τῆς ἡμέρας ἢ τῆς νυκτός, ἐνωκίασεν ἐπιπλωμένην οἰκίαν δι' ὀλίγον χρόνον. Ἡ Παυλίνα δυσχερῆσθη πολλὸ ἰδοῦσα ὡς πρώτῃ ἐπισκεψί τὸν Μάκαρη. Ἡ παρουσία του ἦτο τὸσον ἀπαρτήτος εἰς τὸν Κένερην ὥστε ἤθελε νὰ συγκατοικήσῃ εἰς τὴν ὁδὸν Ὀρατίου.

Ἐπειδὴ ἡ γραῖα Ἀννέτα, ἡ ὑπέρβουρα τοῦ ἱατροῦ, τοὺς εἶχε συνοδεύσει καὶ ἐκείνη ὑπῆρξε ἐν τῷ οἴκῳ, δὲν ἐπῆλθε πραγματικῶς μεταβολὴ διὰ τὴν Παυλίαν. Ὁ Μάκαρης ἐξηκολούθει νὰ καταδιώκῃ ἐνοχλητικῶς διὰ τῶν ἐρωτοτροπιῶν του τὴν νέαν καὶ τέλος ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του τῷ ἐπῆλθεν ὁ παράφρων στοχασμὸς νὰ κατορθώσῃ τὸ σχέδιόν του διὰ τοῦ ἀδελφοῦ. Ἐσκέπτετο ὅτι ἡ στοργὴ τῆς Παυλίνας πρὸς τὸν ἀδελφόν της ἦτο τόσο σφοδρά, ὥστε θὰ συγκατετίθετο εἰς οἰανδήποτε ἐπιθυμίαν του. Δὲν ἦτο στενὸς φίλος τοῦ νέου, ἀλλὰ τῷ εἶχε κάμει ἄλλοτε μικρὰν ἐκδοῦλευσιν καὶ ἐνόμιζεν ὅτι εἶχεν ἐπομένως τὸ δικαίωμα νὰ τῷ ζητήσῃ μίαν χάριν. Ἐγνωρίζεν ὅτι ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ δὲν εἶχον περιουσίαν καὶ τοῦτο τὸν ἐνεθάρρυνεν εἰς τὸ διάδημά του.

Ἐπεσεφθῆ τὸν Ἀντωνίου καὶ τῷ ἐξέθεσε τὴν αἰτησίαν του. Ὁ Ἀντωνίου, ὅστις ὡς φαι-

H EPMIONH.

νεταί, ἦτο νέος ὑπερήφανος, ἀλαζών καὶ ὄχι τόσο ἀρόφρων, ἐγέλασεν διὰ τὴν ἀπαίτησιν τοῦ Μάκαρη καὶ τὸν ἀπέπεμψε. Δυστυχῆς νέος! δὲν ἐφαντάζετο πόσον ἀκριθὰ ἔμελλε νὰ πληρώσῃ τὸν γέλωτα ἐκείνου!

Ἰσως ἡ λέξις ἦν ἐπρόφρων ὁ Μάκαρης κατὰ τὴν τρομερὰν στιγμὴν τῆς ὀργῆς του ὅτε ἐγκατέλειπε τὸν Ἀντωνίου, ἀπεκάλυψεν εἰς αὐτόν τὴν οἰκτρὰν οἰκονομικὴν του κατάστασιν.

Ὁ Ἀντωνίου ἐγραψεν ἀμέσως εἰς τὸν θεῖόν του ἐπιμένον εἰς τὴν ἄμωσον τακτοποίησιν τῶν λογαριασμῶν των καὶ ἀπειλῶν ὅτι ἐὰν ἐπέλθῃ νέα θραδύτης θὰ προστρέξῃ εἰς δικηγόρον καὶ εἰς τὰ δικαστήρια. Λοιπὸν ἡ τόσο ἐπίφοδος καὶ ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον ἀναβληθεῖσα στιγμὴ εἶχε φθάσει, ἀλλὰ τῶρα ἡ ἐξομολόγησις τοῦ Κένερη, ἀντὶ νὰ εἶναι ἐκούσια, ὡς τὸ εἶχεν σκοποῦν, ἐγένετο ἀναγκαστικὴ καὶ τῷ ἐπεβάλλετο βία.

Ὁ Κένερης ἠγγόνει ἐὰν ἦτο ὑπόδικος τῶν ἰταλικῶν ἢ ἀγγλικῶν νόμων, ἀλλ' ἦτο βέβαιον ὅτι ὁ Ἀντωνίου θὰ ἐλάμβανεν ἀμέσως τὰ μέτρα του ὅπως θεσπισθῆ περὶ τῆς συλλήψεως καὶ τῆς προσωπικῆς κρατήσεώς του, ἥτις καὶ προσωρινῇ μόνον ἂν ἦτο θὰ ἐματαιῶντο διὰ τὸ σχέδιον εἰς τὸν Κένερην ἦτο ἀναμεμιγμένος. Ὅστε ἐστρεφεν διὰ παντός μέσου νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ σιωπὴ τοῦ Ἀντωνίου ἐπὶ τινα χρόνον.

Ὁ Κένερης μετὰ διεσθεναίως μετ' ὄλης τῆς ἰερᾶς σοβαρότητος ψυχορραγούτος ὅτι δὲν ἐφαντάζετο οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν τὸ τρομερὸν μέσον ὑπερῆσθη εἰς ἐνέργειαν. Ἀφροῦ ἐσυλλογίσθη πολλὰ σχέδια ἀπεφάσισε τέλος τὸ ἐξῆς, ὑπερ καίτοι δύσκολον καὶ βυφοκίνδυνον, ἐφαίνετο ὅμως ὡς παρέχον τὴν πλειοτέραν ἐλπίδα ἐπιτυχίας, δηλ. νὰ συλλάβῃ τὸν Ἀντωνίου τῇ βοηθείᾳ φίλων τινῶν καὶ ὑπηρετῶν, νὰ τὸν μεταφέρῃ εἰς ξένον τόπον καὶ νὰ τὸν περιορίσῃ ἐπὶ τινας μῆνας εἰς φρενοκομεῖον. Ἄν καὶ ὁ Κένερης δὲν μοι τὸ εἶπεν, ἐνόησα ὅμως ὅτι ἐσκόπευε κατόπι νὰ προτείη εἰς τὸν νέον τὴν ἐξαγορὰν τῆς ἐλευθερίας του ἀπέναντι τῆς ὑποσχέσεως ἣν ἤθελεν δώσει εἰς συγχροεῖ τὴν σπατάλην τῆς περιουσίας του.

Πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ σχεδίου ὁ Μάκαρης πνέον ἐκδίχησιν ἦτο ἔτοιμος νὰ βοηθήσῃ διὰ παντός μέσου.

Ὁ Πετρόφ, ὁ ἄνθρωπος ὅστις εἶχεν τὴν ὄλην ἐπὶ τοῦ προσώπου, ἦτο ἡ κατραμμένη ψυχὴ τοῦ ἱατροῦ καὶ ἡ Ἀννέτα ἡ γραῖα ὑπῆρξε ἐπὶ τῇ διαταγῇ τοῦ κυρίου της ἤθελε πράξει οἰονδήποτε ἐγκλημα. Τὰ ἀπαιτούμενα ἔγγραφα ἤδύνατο νὰ γίνωσι πλαστά, τὸ πᾶν ἦτο νὰ εὕρῃ τις τὸ μέσον ὅπως φέρῃ τὸν Ἀντωνίου εἰς τὴν οἰκίαν τῆς ὁδοῦ Ὀρατίου, καὶ ἔπειτα ἐκεῖθεν θὰ ἐξήρατο ὡς παράφρων ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ καὶ τῶν φυλάκων του. Αὐτὸ ἦτο τὸ σατανικὸν σχέδιον, ἀλλ' ἡ ἐπιτυχία ἦτο ἀμφίβολος, διότι ἔπρεπε νὰ μεταφέρωσι τὸ θῆμα μέχρως Ἰταλίας. Πῶς ἤθελεν ἐκτελεσθῆ ταῦτα πάντα; Ὁ Κένερης δὲν μοι τὰ ἐξηγήσεν μετ' ἀκριθείας, ἴσως δὲν εἶχεν ἀποφασίσει πάσας τὰς λεπτομερείας τοῦ τρομεροῦ τούτου σχεδίου. Πιθανῶς θὰ εἰδοῖεν δηλητήριον εἰς τὸν νεανίαν, ἴσως ὁ Κένερης ἠλπίεν ὅτι ἡ μανιώδης ὀργὴ τοῦ Ἀντωνίου ἀνακαλύπτουτος τὴν καταστροφὴν τῆς περιουσίας του θὰ εἶδε πιθανὴν χροιάν εἰς τὴν διαθεβαίωσιν ὅτι εἶναι παράφρων.

Τὸ πρώτιστον ἦτο νὰ ἐλκύσωσι τὸν Ἀντωνίου εἰς τὴν ὁδὸν Ὀρατίου εἰς κατάλληλον ὥραν πρὸς πραγματοποιήσιν τοῦ σχεδίου.

Ὁ Κένερης ἔκαμε τὰς ἀναγκαίας προετοιμασίας ἔδωκε τὰς ὁδηγίας του εἰς τοὺς συνωμοτὰς ἔπειτα ἐγραψεν εἰς τὸν ἀνεψιόν του, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ διέλθῃ τὸ ἑσπέρας παρ' αὐτῷ ὅπως λάβῃ τὰς διασαφῆσεις περὶ τῶν λογαριασμῶν του. Αὐτὸς ὑπόπτευσεν περισσότερον ἄφ' ὅτι ἐνόμιζον τὸν συγγενὴ καὶ τοὺς ὀπαδοῦς του, καὶ ἀπήνησεν ἀπορρίπτων τὴν πρόσκλησιν, ἐξήτησεν ὅμως νὰ ὑπάγῃ ὁ θεῖός του πρὸς αὐτόν.

Τότε διὰ συμβουλῆς τοῦ Μάκαρη, ἡ Παυλίνα ἐγένετο τὸ ἀθῶον ὄργανον ὑπερ μετεχειρίσθησαν ὅπως ἐλκύσωσι τὸν ἀδελφόν της εἰς τὴν ἀπαισίαν ἐκείνην οἰκίαν, ὁ Κένερης ἐγραψεν εἰς τὸν ἀνεψιόν του, ὅτι ὀλίγον ἐφρόντιζεν ποῦ ἤθελεν λάβει χώραν ἡ συνέντευξις, ἀλλ' ἐπειδὴ ἦτο πολὺ ἐνηχολημένος ἐξῆρται νὰ τὴν ἀναβάλλωσι ἐπὶ μίαν ἢ δύο ἡμέρας. Εἶπε δὲ εἰς τὴν Παυλίαν, ὅτι ἐπειδὴ αἰ ὑποθέσεις του θὰ τὸν ἐκράτουν ἀργὰ ἔξω, ἦτο δι' αὐτὴν καλὴ εὐκαιρία νὰ διέλθῃ ὥρως τινὰς μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ της καὶ ὅτι καλῶς θὰ ἔπρεταν νὰ τὸν προσκαλέσῃ νὰ ἐλθῇ. Προσέθηκε δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐπεθύμει νὰ ἴδῃ τὸν Ἀντωνίου καὶ τὴν παρακάλεσεν νὰ προσπαθήσῃ νὰ κρατήσῃ τὸν ἀδελφόν της μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του.

Ἡ Παυλίνα ἥτις δὲν ὑπόπτευσεν τίποτε, ἐστρεφεν πρὸς τὸν ἀδελφόν της ὅτι θὰ εἶναι μόνον τὸ ἑσπέρας μέχρῃ προκεχωρημένους ὥρας, τὸν παρακάλεσε νὰ ἐλθῇ νὰ τὴν ἴδῃ ἢ ἐὰν ἐπιτόιμα νὰ διέλθωσιν ὁμοῦ τὴν ἑσπέραν ἔξω.

Ἐπῆγον εἰς τὸ θέατρον καὶ περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Ἀντωνίου ἐπανεφέρθη τὴν ἀδελφὴν του εἰς τὴν ὁδὸν Ὀρατίου. Ἰσως ἐπέμενε αὐτῇ νὰ μείνῃ ὁ ἀδελφὸς της ἐπὶ τινας στιγμὰς ἀκόμη μετ' αὐτῆς ἐνῷ αὐτὸς δὲν ἤθελεν, καὶ ἀναμφιβόλως ὁ φοβερός κλονισμὸς ὅστις διατάραξε τὴν νέαν μετὰ τὰ ἐπιβλήοντα συμβάντα, θὰ ἦτο ἐπὶ τρομερώτερος ὅτε εἶδεν ὅτι οἱ ἐπίμονοι παρακλήσεις τῆς ἀδελφῆς τὸν ἀδελφόν της πρὸς τὸν θάνατον.

Ὁ ἀδελφὸς καὶ ἡ ἀδελφὴ ἔμειναν μόνον ἐπὶ τινας στιγμὰς· τότε ἐπαρουσιάσθησαν ὁ Κένερης καὶ οἱ δύο συναδέλφοί του, ὁ Ἀντωνίου ἐφάνη δυσχερῆσθαι διὰ τὴν συνάντησιν ταύτην, ἀλλὰ συνεκρατήθη καὶ ἐχαίρεισεν εὐγενῶς τὸν θεῖόν του, ἀλλ' ἔστρεφεν τὴν βράχιν εἰς τὸν Μάκαρη.

Δὲν ἦτο ἐντὸς τοῦ σχεδίου τοῦ Κένερη νὰ φανῶσι θάνατοι καὶ ὀργίλοι πρὸς τὸν Ἀντωνίου ἐνώπιον τῆς ἀδελφῆς του, τὰ πάντα ἔπρεπε νὰ γίνωσιν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Ἀντωνίου ἐγκατέλειπεν τὴν οἰκίαν, ἔπρεπε τότε νὰ τὸν συλλάβωσι καὶ νὰ τὸν φέρωσι εἰς τὰ ὑπόγεια πνίγοντες τὰς κραυγὰς του, ἐὰν ἦτο ἀνάγκη. Ἡ Παυλίνα ἔπρεπε νὰ ἀγνοῖ τὰ πάντα καὶ εἶχον ἀποφασίσει τὴν ὀδηγήσασιν τὴν ἐπαύριον εἰς φιλικὴν οἰκίαν τοῦ θεῖου της, καὶ νὰ κατοικήσῃ ἐκεῖ χωρὶς νὰ τῇ εἰπωσι τοὺς λόγους οἵτινες ἐπέφερον τὴν αἰφνίδιον ἀναχώρησιν τοῦ Κένερη καὶ τῶν συντρόφων του. «Παυλίνα εἶπεν ὁ Κένερης, νομίζω ὅτι θὰ κάμῃτε καλὰ νὰ πηγαίνητε νὰ ἰσχυράσῃτε, ὁ Ἀντωνίου καὶ ἐγὼ θὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ὑποθέσεως.

Θὰ περιμεινῶν ν' ἀναχωρήσῃ ὁ Ἀντωνίου ἀπεκρίθη, ἀλλ' ἔδεν ἐπιθυμῆτε νὰ ὁμιλήσῃτε, θὰ μείνω εἰς τὸ πλησίον δωμάτιον.

Λέγουσα ταῦτα, ἐπλησίασε πρὸς τὴν θύραν καὶ ἐκάθησεν ἐμπροσθεν τοῦ κλειδοκουμβάλου, ὅπου ἤρριξε νὰ παίζῃ καὶ νὰ ᾄδῃ πρὸς διασκέδασιν της.

Εἶναι πολὺ ἀργὰ σήμερον τὸ ἑσπέρας διὰ νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ ὑποθέσεως, εἶπεν ὁ Ἀντωνίου τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἡ ἀδελφὴ του ἐγκατέλειπε τὸ δωμάτιον.

Καλὰ θὰ πράξις νὰ ὤφελῃς τῆς περιστάσεως, εἶπεν ὁ Κένερης, διότι εἰμαι ἡναγκασμένος ν' ἀναχωρήσω εἰς Ἀγγλίαν αὐριον.

Ὁ Ἀντωνίου ὅστις δὲν ἤθελε ν' ἀφήσῃ τὸν θεῖόν του ν' ἀναχωρήσῃ χωρὶς νὰ ἐπέλθῃ ἡ ἐκαθάρσις τῶν λογαριασμῶν ἔμεινε.

— Ἄς εἶναι, εἶπεν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἶναι καὶ ἐξοι παρόντες.

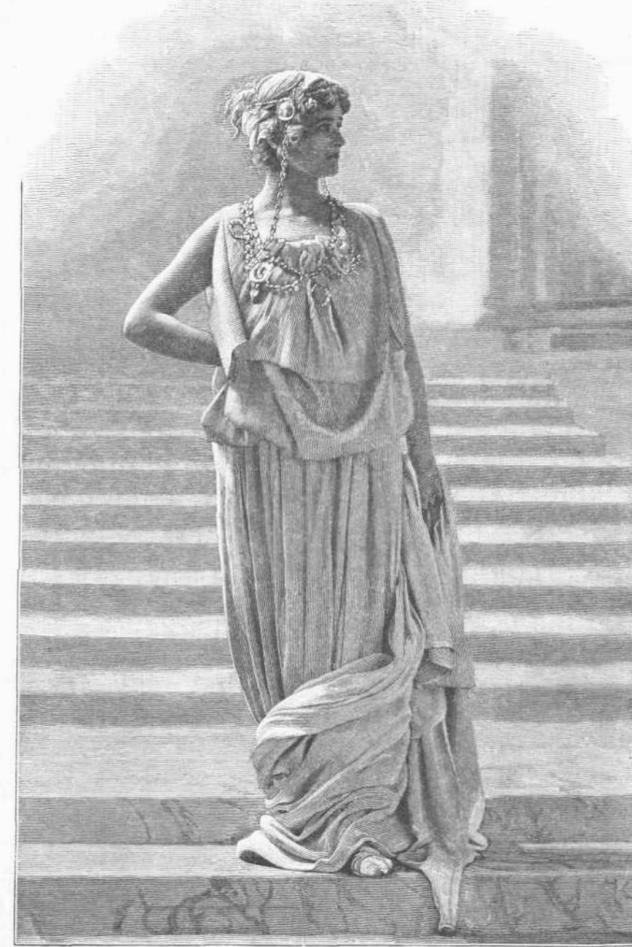
— Δὲν εἶναι ἐξοι, εἶναι φίλοι οἵτινες δύναται ν' ἀποδείξωσι τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων μου. Δὲν θέλω ὁμιλίαις περὶ τῶν ὑποθέσεών μου ἐπὶ παρουσίᾳ τοιοῦτου ἀνθρώπου, εἶπεν ὁ Ἀντωνίου μετὰ περιφρονητικῶν βλέμματος πρὸς τὸν Μάκαρη.

Ὁ Κένερης καὶ ὁ ἀνεψιὸς του ὀμίλουσιν αἰγυλῶς, ἡ Παυλίνα δὲν ἦτο μακρὰν, καὶ οὔτε ὁ εἰς οὔτε ὁ ἕτερος δὲν ἤθελεν νὰ τὴν τρομάξωσι μετὰ δυνατῆς ἢ νὰ φαίνηται ὅτι ἐφιλονεύει, ἀλλ' ὁ Μάκαρης εἶχεν ἀκούσει τὴν φράσιν καὶ εἶδε τὸ σχῆμα, τὸ βλέμμα του ἔλαμψεν ὑπ' ὀργῆς καὶ ἐπροχώρησεν κύπτων

πρὸς τὸν νέον. «Ἰσως εἶπεν, ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν θὰ εἰσθῆ εὐτυχῆς νὰ μοὶ παραχωρήσῃτε τὸ δωρὸν ὑπερ μοὶ ἠρνήθητε ἐσχάτως.»

Ὁ Κένερης παρετήρησεν ὅτι ὁ Μάκαρης ἐκράτει τὴν δεξιὰν του χεῖρα ἐπὶ τοῦ στήθους του, ὑπὸ τὸν μανδύαν του, ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ στάσις αὐτῆ τῷ ἦτο συνήθης δὲν ἐπρόσεξεν.

Ὁ Ἀντωνίου δὲν κατεδέχθη ν' ἀπαντήσῃ. Ἐρριψεν πρὸς τὸν ἄνθρωπον βλέμμα πλήρες

H EPMIONH

ἐν τῇ ἀρχαίᾳ σκηνῇ.

περιφρονήσεως, βλέμμα ὑπερ κατέστησεν τὸν Μάκαρη ἔξω φρενῶν.

— Πρὶν ὁμιλήσωμεν περὶ ἄλλου τινός, εἶπεν ὁ Ἀντωνίου, θὰ ἐπιμείνω εἰς τὸ ἐξῆς, ἡ Παυλίνα νὰ τεθῆ ὑπὸ τὴν προστασίαν μου, διότι δὲν ἐνωθῶ οὔτε ἐκείνη, οὔτε ἡ περιουσία της νὰ γίνωσι λεία τοιοῦτου οὐτιδανῶ ἀνθρώπου, τοιοῦτου ἀθλίου ἰταλοῦ τυχοδιώκτου ὡς εἶναι αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὁ φίλος σας.

Ἦσαν αἱ τελευταῖαι λέξεις αἱ ἐπρόφερον ὁ δυστυχῆς νέος, ὁ Μάκαρης ἐπροχώρησεν ἐν δῆμα πρὸς αὐτόν, δὲν εἶπε λέξιν, δὲν τῷ διέφυγεν οὐδεμίαν ὑβρὶς δυναμένη νὰ προειδοποιήσῃ τὸ θῆμα του περὶ τοῦ σχεδίου του. Ἡ ἐντὸς τῆς δεξιᾶς του κρατουμένη λεπίς ἐξῆλθεν αἰφνης ἐκ τοῦ ἱματίου του, ὅπου τὴν ἐκρυπτεν, καὶ καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἀντωνίου ἐπὶ τῇ ὄψει ταύτῃ, ἐρ-

ρίφθη ὀπίσω, τὸν ἐτραυματίσεν μετὰ τὴν δύναμιν τοῦ νευρώδους θραχινός του, καὶ τὸ ἐγγχειρίδιον διεσπάρσεν διαμπαῖς τὴν καρδίαν τοῦ νέου.

Ὁ Ἀντωνίου Μάρκ ἔμεινε ἄφωνος διὰ παντός!

Τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἔπιπτε, τὸ ἄσμα τῆς Παυλίνας διεκόπη ἀποτόμως καὶ ἡ κραυγὴ τοῦ τρόμου ἤχησεν εἰς ἕλην τὴν οἰκίαν. Ἐκ τοῦ κλειδοκουμβάλου εἶχεν ἰδῆ τὰ πάντα, καὶ δὲν εἶναι παράδοξον ὅτι, τοιοῦτον θέαμα τῇ ἀφῆρσεν τὸ λογικόν. Ὁ Μάκαρης ἴστατο ὀρθῶς κεκυφὼς ἐπὶ τοῦ θύματός του, ὁ Κένερης ἔμεινε ἐκπληκτὸς ἐνώπιον ἐκκλημάτης ὑπερ καθίστα ἀνωφελεῖς πλέον τὸ παράφρον σχέδιόν του.

Ὁ Πετρόφ μόνος εἶχεν μείνει μετὰ τὴν ἀπάθειάν του. Ἀλλ' ἦτο ἀνάγκη νὰ καθησυχάσῃ τὴν Παυλίαν, τῆς ὁποίας αἱ κραυγαὶ ἤδύνατο νὰ ἐλκύσωσι τὴν προσοχὴν τῶν γειτόνων. Ἐστρεφεν πρὸς αὐτὴν ἔρριψεν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς της μετὰ μάλλινον κάλυμμα ὑπερ εὐρίσκατο ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντροῦ, τὴν ἔθεσεν ἐπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐκράτει διὰ τῆς βίας.

Ἐκείνη ἦτο ἡ στιγμὴ καθ' ἣν ἔξω ἔμαυτοῦ, εἰσῆλθον τυφλὸς καὶ ἀδόνατος, ἀλλὰ τοὺς ἐφάνην ὡς ἐκδικητῆς τοῦ ἐκκλημάτος. Καὶ αὐτὸς ὁ ἄγριος Μάκαρης ἔμεινε ἐντρομος εἰς τὴν θέαν μου.

Ὁ Κένερης ἦτο ὅστις διεθυνώμενος ἐξ αὐτομάτου ὀρμητῆς, ἔλαθεν ὄπλον καὶ τὸ ἐπλήρωσεν καὶ ἐκεῖνος ἦτο πάλιν ὅστις ἐνόησεν τὴν παράκλησίν μου καὶ μοὶ ἔσωσεν τὴν ζωὴν.

Ὁ Μάκαρης ἀφροῦ συνῆλθεν ἐκ τῆς πρώτης τοῦ ἐντυπώσεως ἐπέμενε νὰ λάθω τὸ ἴδιον τέλος μετὰ τὸν Ἀντωνίου Μάρκ, τὸ ἐγγχειρίδιόν του ὑψώθη ἐκ νέου ὅπως ἀφαίρησῃ καὶ δευτέραν ζωὴν, τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ὁ Πετρόφ, ὅστις εἶχεν ἐγκαταλείψει τὴν Παυλίαν διὰ νὰ μετὰ συλλάβῃ μ' ἐκράτει καθηλωμένον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους εἰς τὸ μέρος ὅπου εἶχε πέσει.

Ὁ Κένερης ἀπεμάκρυνεν τὴν λεπίδα καὶ μ' ἔσωσεν, ἐξήτασεν τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ ἠγγυήθη περὶ τῆς ἀληθείας τῶν διαθεβαίωσών μου.

Δὲν ἦτο καιρὸς ἀνεγκληθήσεως καὶ κατηγορίας, ἀλλ' ὄρκισθη ὅτι δὲν θὰ διεπράττετο δευτέρον ἐγκλημα.

Ὁ Πετρόφ ὑποστήριξε τὸν Κένερην καὶ ὁ Μάκαρης καίτοι ἀναθεματίζων ἐνέδωκεν ἐπὶ τέλους, μετὰ τὴν συμφωνίαν ὅτι θὰ μετ' ἐχειρίζοντο καθ' ὃν τρόπον διηγήθη ἦδη.

Ἐπειδὴ δὲν εἶχεν πρόχειρον ναρκωτικόν τι ἐξύπνησεν τὴν γραῖαν ὑπέρβουρα ἥτις ἔως τότε ἠγγυέει τὸ διαπραχθέν δράμα καὶ τὴν ἔστειλαν νὰ φέρῃ τί ὅπως μετὰ ἀποκοιμήσεως.

Ἐν τῷ μεταῦ οἱ συνωμοτὰι μετὰ παρηκολούθουν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, μετὰ ἡνάγκασαν νὰ καθίσω καὶ ἠδονήθην ὅπως ν' ἀκούσω, ὅτι ἔπρασσον.

Διατὶ ὁ Κένερης δὲν κατήγγειλεν τὴν δολοφονίαν; διατὶ ἔγινεν καὶ αὐτὸς συνένοχος μετὰ τὸ ἐγκλημα;

(Ἐπεται συνέχεια.)

ΠΟΙΗΣΙΣ.

ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΡΟΔΟΝ ΤΟΥ ΘΕΡΟΥΣ.

Ἐκ τῶν ἱρλανδικῶν μελωδιῶν τοῦ Moore.

Ῥόδον τοῦ θερούς ἔμεινε ἐν τελευταίῳ, μόνον, καὶ θέλει μαρτυρῆσαι. Οἱ προσφιλεῖς τοῦ σύντοφου παρηγόρησον με τὸν χρόνον καὶ ἔχουν μαρτυρῆσαι. Ἄνθος οὐδὲν, κἀλλυε οὐδεὶς ἐκεῖ πλησίον μένει, νὰ γείνη πάλιν ἐρυθρὸν τὸ ρόδον καὶ ν' ἀνθήσῃ, ἢ ἂν θρηνηθῇ καὶ στένη ἢ ἀναστενάξῃ καὶ αὐτὸ, νὰ κλαύσῃ, νὰ θρηνηθῇ!

Δὲν θὰ σ' ἀφήσω, ἄνθος μου, ὃ προσφιλές μου ῥόδον, σὸν κλώνον σου νὰ μαρτυρῆσαι. Ἄφ' οὗ οἱ ἄλλοι φίλοι σου κοιμῶνται κ' εἶσαι μόνον, πρέπει καὶ σὺ νὰ κοιμηθῆς. Οὕτως ἐδώ τὰ φύλλα σου σκορπῶ ἐπὶ τῆς κλίτης, ἐνθα κοιμῶνται ὅμοιοι οἱ ἐν τῇ κήφῃ φίλοι σου τὸν ὕπνον τῆς εἰρήνης.

Οὕτω κ' ἐγὼ θὰ μαρτυρῶ, εὐθὺς ὡς μαρτυρῶσαι τὰ ἄνθη τῆς φιλίας. εὐθὺς ὡς οἱ ἀδάμαντες οἱ στίβοντες σθεσθῶσι τοῦ στέματος τῆς ἀληθείας καὶ ἐπὶ φιλίας, ὅταν καρδίαι ἀληθεῖς καὶ προσφιλεῖς ὁ χρόνος χωρίσῃ καὶ μαρῶν. Ὡ! κἀλλιον ὁ ἄνθρωπος εὐθὺς νὰ ἀποθάνῃ παρά νὰ μένῃ εἰς αὐτὸν τὸν φαῦλον κόσμον μόνος!

(Ἐκ τοῦ ἀγγλικῶ.)

Δημήτριος Στάης.

ΜΙΑ ΑΠΟΚΑΛΥΨΙΣ.

Διήγημα.

Εἰς ταῖς συναστροφαῖς συνήντων πολλὰς δεσποσύνην προσεθικίας ἡλικίας, πρὸς ἣν ἡσθάνονην συμπάθειαν καὶ ἀγάπην. Τὰ πάντα ἤσαν ἀλλόκοτα παρ' αὐτῆς ἢ ἐνδομασία τῆς, ἢ συμπεριφορά τῆς, τὸ πνεῦμά τῆς, ἢ ὁμιλία τῆς. Ἦτο ζῶν αἰνίγμα. Προσποιεῖτο μεγάλην ἀποστροφήν κατὰ τῶν ἀνδρῶν καὶ κατὰ τοῦ γάμου, ἂν καὶ ἐνίοτε ἐξεπράττετο μετὰ θλίψεως τινος περὶ τοῦ μενονωμένου καὶ ἐρήμου θίου τῆς.

Τὴν ἀγαμίαν τῆς δὲν ἤδυνάτο τις νὰ ἐξηγήσῃ ἢ ἐνεκεν ἀντιπαθείας κατὰ τοῦ γάμου φυσικῆς, διότι καὶ πλουσία ἦτο καὶ εὐεὶδης εἰς τὴν νεότητά τῆς καὶ θεβαίως οἱ μνηστῆρες δὲν τῇ ἔλειψαν. Ἐσπέραν τινὰ τὴν ἐπισκέφθη καὶ εὗρον αὐτὴν ἀδιάθετον, σκεπτικὴν, συγκεκλιμένην καὶ πρῶτον εἰς ἀποκαλύψεις. Ἠρώτησα αὐτὴν περὶ τῆς αἰτίας τῆς θλίψεώς τῆς, καὶ τότε ἤρξατο κλαίουσα.

— Ὡ! μοὶ εἶπε, πόσον εἶσαι εὐτυχῆς, φίλη μου, ὅτι ἔχεις οἰκογένειαν, ὅτι ἔχεις καθήκοντα τὰ ἐκπληρώσῃς. Λυπηρὸν εἶναι νὰ ζῇ τις ἐν τῷ κόσμῳ ἔρημος καὶ μόνος! — Πῶς, τῇ εἶπον, ἀπρηνήθης τὰς τέρφεις τῆς οἰκογενείας; Πῶς δὲν ἀπεφάσις νὰ γευθῆς τὰς τέρφεις ταύτας, ἂφ' οὗ τὰς ἐννοεῖς;

— Πολλάκις μετανοῶ. Ὅσακις βλέπω μὴτέρα μετὰ τοῦ υἱοῦ τῆς ἢ μάλιστα μετὰ τοῦ ἐγγονοῦ τῆς, καταλαμβάνομαι ὑπὸ ἀπελπισίας συλλογιζομένη ὅτι μόνη διήλθον τὸν βίον καὶ μόνη θ' ἀποθάνω.

— Καὶ τίς σ' ἐμπόδιζε νὰ ὑπανδρευθῆς; — Ἡ τύχη! . . . Ἡ μάλλον εἶπεν μία θεία μου, ἥτις μοὶ ἐπέβλεπε ἰδέας ῥωμαντικὰς καὶ φευδαῖς. Εἰς αὐτὴν τὴν θείαν ὄφειλον τὴν δυστυχίαν ὀλοκλήρως τοῦ θίου μου. Καὶ μόνον ὅτε τὸ πρᾶγμα κατέστη ἀδιόρθωτον, ὅτε ἐγγήρασα, ἐνόησα ὅτι ὁ προορισμὸς τῆς γυναικὸς ἐπὶ τῆς γῆς εἶναι νὰ ᾖ σύζυγος καὶ μήτηρ. Διὰ τὸ ἔγκλημά μου τοῦτο τιμωροῦμαι σήμερον μένουσα μόνη ἐν γῆρατι περιττῷ.

Ταῦτα εἰπούσα ἐξήγαγεν ἐκ τοῦ γραφείου τῆς κομψὸν χαρτοφυλάκιον, ὅπερ μοὶ ἐνεχείρισεν προσθέντοσα. — Ἐντὸς τοῦ χαρτοφυλακίου τούτου θὰ εὕρῃς ἐπιστολὴν, ἥτις ἐπηρέασε τὴν ὑπαρίθμιον ὄλγην. Ὅταν ἔλαθον αὐτὴν ἐπρόκειτο νὰ ὑπανδρευθῶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσίν τῆς διέλυσα τὸν ἀρραβῶνα. . . Ἄδεις τὴν ἐπιστολὴν ταύτην καὶ ἀνάγνωσον αὐτὴν μετὰ τὸν θάνατόν μου.

Ἡ γραῖα φίλη μου ἀπέθανεν. Ἴδου ἡ ἐπιστολή. Ἡ ἐπιστολή αὕτη ἐξηγεῖ καθαρῶς διατι τὴν λαθοῦσα αὕτην, φοβηθεῖσα ἐκ τῶν λόγων τῆς γραφᾶς αὐτῆν θείας τῆς, οὐδέποτε ἠθέλησε νὰ ἀναγῆται γάμου. —

Ὅχι, Μαρία μου, ἡ ἐπιστολή σου δὲν μ' ἐκπλήττει τὴν περιέμενον. Ἐκ τῆς σοβαρότητός σου, ἐκ τῆς ταραχῆς σου, ἐκ τῆς σιωπῆς σου κατὰ τὸν τελευταῖον περιπάτον μου ἐνόησα ὅτι εἶχες μυστικόν, τὸ ὅποῖον δὲν ἠθέλες νὰ ἀποκαλύψῃς. Δὲν ἐτόλμησα νὰ προκαλέσω τὴν ἀποκάλυψιν, γινώσκουσα ὅτι θὰ ἐπροτίμας νὰ μοὶ γράψῃς ὅτι δὲν ἐτόλμησε νὰ μοὶ εἴπῃς διὰ ζωῆς φωνῆς.

Πράγματι ὅμως περιέμενον ἀποκαλύψιν ἄλλου εἶδους ὑπέθετον ὅτι θὰ ἐμάνθανον περὶ ἡρώδους τινος καὶ ἤμην ἐτόλμη, ἂν ὁ προτιμώμενος ἀνὴρ δὲν συνεκέντρων ἔλα τὰ προσόντα τῆς περιουσίας καὶ τῆς οἰκογενείας νὰ σὲ ἀπογοητεύσω ἀπ' αὐτοῦ καὶ νὰ τὸν ἐκδιώξω ἐκ τῆς καρδίας σου. Ὅ νοὺς καὶ ἡ καρδία σου ἐνοουοῦνται εἰς τὰς καλῶς μεμορφωμένας καὶ ἀναθεράμμενας γυναίκας.

Πλὴν δὲν πρόκειται περὶ τούτου, καὶ τὸ ἔργον, ὅπερ μοὶ ἐπιβάλλεται, μὲ φοβίσει ἀρκετὰ. Ἐγὼ εἶμαι λοιπὸν τὸ μόνον πρόσωπον, τὸ ὅποῖον σοὶ ἐμπνέει πλήρη ἐμπιστοσύνην; Καὶ ἡ ἡλικία μου 22 ἐτῶν δὲν θὰ προμάξῃ τὴν εἰκοσαετῆ σου νεότητα; Τὸ θέβαιον εἶναι ὅτι ὁ ἐμμερὶθῆς σου χαρακτήρ σὲ ἀποδεικνύει προσυτῆραν ἢ ὅτι εἶσαι, ἐν ᾧ ὁ χαρακτήρ μου εἶναι ἐλαφρότερος καὶ νεώτερος τῆς ἡλικίας σου.

Ἴδου διατι ἐγὼ εἶμαι μᾶλλον ἀδελφῆ σου ἢ θεία σου. Ἴδου διατι, ἂν ἦσο ἐγγαμος, θὰ ἤμῃθα ἀμφοτέροι δύο γυναῖκες τὴν αὐτὴν κατέχουσαι γραμμὴν. Ἡ μόνη διαφορά θὰ ἦτο, ὅτι ἐγὼ μετ' ὀλίγον θὰ εἶχον ὑπερβῆ τὸ ὄριον, ἐν ᾧ σὺ θὰ ἦσαι ἀκόμη μακρὰν αὐτοῦ. Ἐγὼ θὰ ἤμην γραῖα ἐν ᾧ σὺ θὰ ἦσο ἀκόμη νέα. Ἀλλὰ τί εἶναι τὸ γῆρας; Ὅλοι λέγουσιν (ἐκτὸς τῶν γερόντων ἐννοεῖται) ὅτι τὸ γῆρας εἶναι τι ἀηδὲς καὶ κακόν· καὶ ὅμως ἐγὼ δὲν τὸ φοβοῦμαι, προαισθανομένη ἴσως ὅτι δὲν θὰ τὸ φθάσω. Ὅπως δὲν φοβοῦμαι οὕτε νὰ γηράσω οὕτε ν' ἀποθάνω· τοῦτο εἶναι ὁ μόνος τρόπος ὅπως διατηρηθῇ τις πάντοτε νέος.

Πλὴν ἂς ἐπανέλθωμεν εἰς τὴν ἐπιστολὴν σου. Μόλις εἰσαλθοῦσα ἐν τῷ βίῳ φοβεῖσαι νὰ προδῆς, ὡς ἂν πᾶν ὅτιμα ἤθελε σὲ ὀδηγήσει πρὸς τὴν δυστυχίαν. Δὲν ἔχεις πεποιθῆσαι εἰς τὴν μοῖραν σου· ἀμφιβάλλεις περὶ τῆς κρίσεώς σου

καὶ περὶ τῶν δυνάμεών σου. Ἠρνήθης πάντας τοὺς προταθέντας σοι συζύγους, διότι δὲν ἦσο θεβαία, οὐδένα ἐξ αὐτῶν νὰ καταστήσῃς εὐτυχῆ. Λοιπὸν ζητεῖς τὴν εὐτυχίαν μᾶλλον τοῦ συζύγου σου ἢ τὴν εὐτυχίαν σου.

Ἄλλ' ἐν τῷ γάμῳ ἡ εὐτυχία καὶ ἡ δυστυχία εἶναι τόσο κοινά, ὥστε ἀδύνατος ἀποθαιεῖ ἡ εὐτυχία τοῦ ἐνὸς τῶν δύο θταν ὁ ἕτερος πάσχη. Ὅθεν θέλουσα τὸν σύζυγόν σου εὐτυχῆ εἶσαι θεβαία ὅτι ζητεῖς τὴν ἰδίαν σου εὐτυχίαν.

Ἐπῆλθεν ὁ καιρὸς, ὅτε ὄφειλεις νὰ λάβῃς μίαν ἀπόφασιν· ἡ οἰκογένειά σου σὲ παρακινεῖ, ἡ κρίσις σου σοὶ ἐπιτάττει νὰ κάμῃς ὅτι, κάμει ὅλος ὁ κόσμος — δηλ. νὰ ὑπανδρευθῆς. Καὶ σὺ θέλεις νὰ σὲ ὀδηγήσῃ φίλη εἰς τὴν ἐκλογὴν συζύγου, νὰ σοὶ ἐπιδείξῃ τὸν ἀνδρα, ὃν πρέπει ν' ἀγαπήσῃς καὶ νὰ προτιμῆσῃς μετὰ τῶν ἄλλων μνηστῆρων. Ὡς τὴν ὀδηγὸν ταύτην ἐπέλεξας ἐμὲ.

Ἄγαπητῆ Μαρία, μὲ θέσεις εἰς δύσκολον θέσιον. Πῶς θέλεις νὰ σὲ ὀδηγήσω ἐγὼ, ἥτις ἐμαυτὴν δὲν ἠδυνήθηκα νὰ ὀδηγήσω; Ἀισθάνομαι ἐμαυτὴν ἀνάκων νὰ σοὶ δώσω οἰανὴποτε συμβουλὴν. Ἄλλως τε φρονῶ ὅτι αἱ καλὰ συμβουλαὶ εἶναι περιτταί, καθότι οἱ ἄνθρωποι δὲν ἀκολουθοῦσι συνήθως ἢ τὸς κακὰς συμβουλάς. Πρὸς τούτους δὲ, δὲν πρέπει νὰ νομιζώμεν ὅτι ἡ τύχη καὶ ἐξήρτηται πάντοτε ἀφ' ἡμῶν καὶ δὲν ἀρκεῖ νὰ θέλωμεν διὰ νὰ ἤμῃθα καὶ εὐτυχεῖς.

Τὸ οὐσιωδέστερον εἶναι νὰ μὴ λαμβάνῃς τὸν βίον ὑπὸ τόσο σοβαρὰν ἐσποφιν, ὡς τὸ κάμνεις, καὶ ν' ἀφίνας ὀλίγον τὴν φροντίδα ταύτην εἰς τὸν Θεόν. Νομίζω ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν δύναται ν' ἀποφύγῃ πολλὰς δυστυχίας, ἀλλ' ὅτι δύναται νὰ ὑπομείνῃ ἄσας. Ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει τὸ θάρρος καὶ ἡ δύναμις εἶναι ἀναγκαῖότεραι τῆς προλήψεως τοῦ κακοῦ.

Πρὸς ὑποστήριξιν τῶν δοξασιῶν μου τούτων θὰ σοὶ διηγηθῶ τὴν ἱστορίαν τοῦ θίου μου. Θὰ ἀντλήσῃς ἴσως ἐν αὐτῇ διδάγματα, τὰ ὅποια ἡ πεῖρα μου δὲν δύναται νὰ σοὶ δώσῃ. Αἰσθάνομαι μεγάλην πρὸς σὲ ἐκτίμησιν· διὸ καὶ δὲν φοβοῦμαι νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τὰ σφάλματά μου. Ἐάν ἡ διήγησις αὐτῶν συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ σὲ ἀποτρέψῃ ἀπὸ παραμοίων σφαλμάτων καὶ ἐάν δι' αὐτῆς κατορθώσω νὰ σοὶ ἐμπνεύσω φιλοσοφικὴν τινα ἀκρίβειαν, ἣν ἀπέκτεινα κατὰ τὸν βίον μου, ὁ σκοπὸς μου ἐκτελεῖται. —

Ἐκ τῆς παιδικῆς μου ἡλικίας δὲν διετήρησα ἐνθύμησιν ἀκριθεῖ τὴν μητέρα μου δὲν ἐγνώρισα, καὶ ἀνετρέφην παρὰ θαλαμηπόλων καὶ ὑπηρετριῶν, αἵτινες δὲν με ἠγάπων καὶ ἂς ἐγὼ ἐμίσοον. Διὰ τοῦτο ἔλαι αἱ ὄρμαι τῆς καρδίας μου ἔμειναν κεκρυμμένα καὶ θεθαμμένα ἐν ἐμοί. Μετ' ὀλίγον ὁ πατήρ μου ἐνουμφεῦθ τὸ δεῦτερον, καὶ ἐγὼ ἤρχισα ν' ἀγαπῶ τὴν μητριάν μου, ἥτις ἦτο χαρισιστῆ γυνή. Ἦτο νέα καὶ τόσο εὐθμος, τόσο ἐλαφρά, τόσο φιλάρεσκος, ὥστε ὁ πατήρ μου ἐζήλευεν αὐτὴν. Ὁ πατήρ μου, γέρον καὶ ἐμπαθῆς, ἀπεστρέφετο τὸν κόσμον· ἡ σύζυγος του, νέα, ὡραία καὶ ὑγιής, ἐπέθει τὰς διασκευάσεις. Καὶ ἐπειδὴ ἔνεκα τῆς πασχούσης ὑγείας του ὁ πατήρ μου ἔμενε σκεδὸν πάντοτε ἐν τῷ οἴκῳ, ἡ μητριὰ μου μὲ παρελάμβανε μετ' ἐαυτῆς εἰς τὰς συναστροφὰς καὶ τὰς ἐσπερίδας. Ὅστε μόλις ὄωδεκάετις τὴν ἡλικίαν διηρχόμην τὰς ἐσπέραι μου καὶ τὰς νύκτας εἶτε ἐν θεατρῶσι εἶτε ἐν οἰκογενειακοῖς κύκλοις.

Ἐν μέσῳ τοῦ ταραχῶδους τούτου βίου ἡ ἀνατροπὴ μου παρημελήθη ἐντελῶς. Ὁ πατήρ μου δὲν ἐφρόντιζε περὶ αὐτῆς, καὶ ἡ μητριὰ μου εἶτο ὀλιγώτερον. Ὅτι ἐπεθύμουν ἐλάμβανον, ὅτι ἐζήτουν μοὶ παραίετο· ἐνεδουόμην ὡς ἡ μητριὰ μου, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι δὲν ἐφρόνον ἀδάμαντας, καὶ οἱ ἄνθρωποι μᾶς ἐελάμβανον ὡς δύο ἀδελφὰς. Ἡμην δεκαπενταετῆς τὴν ἡλικίαν, ὅτε ὁ μαρκήσιος Ν., ὁ θεῖός σου, ὅστις ἦτο εἰκοσαετῆς τὴν ἡλικίαν, μ' ἐζήτησεν εἰς γάμον. Τρεῖς ἐδομαθίας μετὰ ταῦτα ἤμην ἡ μαρκησία Ν. Μοὶ εἶπον θραδύτερον ὅτι ὁ γάμος μου ἐτελέσθη τόσο κατεσκευασμένος διότι ὁ πατήρ μου ἐθεώρει ἀντίζηλόν τὸν τὸν μαρκήσιον Ἐδμόνδον Ν. οὐ ἀπηλλάγη καταστήσας αὐτὸν γαμβρόν του. Τὸ θέβαιον εἶναι ὅτι ἤμην ἀκόμη κόρη ἀπερίσκεπτος, κακῶς ἀναθεραμμένη, ἐξημμένη, ἀπειτηνηκὴ, οὐδεμίαν ἔχουσα ἐμμερὶθῆ ἰδέαν οὐδὲ ἐνοουσᾶ τι ἐκ τοῦ θίου.

Ἐάντις τὸ φάσμα συζύγου μοὶ ἤρχετο κατὰ τύχην εἰς τὸν νοῦν, ἐπανταζόμενον τούτου ἐν τὸν σύζυγον τῆς μητριᾶς μου, ἄνδρα γέροντα πλέον καὶ ἔχοντα διαθέσεις ὄλους ἐναντίας τῶν διαθέσεών μου. Ἐπομένως ἐχάρην μεγάλως εὐροῦσα ἐν τῷ συζύγῳ μου ἄνδρα νέον, ὡραῖον, κομψόν, πρῶτον μου καὶ φανῆ ἀρεστὸς εἰς ὄλους μου τὰς ἰδιοτροπίας. Δὲν ἠρώτησα ἂν μ' ἀγαπᾷ, διότι τοῦτο ἐθεώρουν φυσικόν, καὶ ἐγὼ ἠγάπων αὐτὸν θερμῶς. Τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ γάμου μᾶς ἦτο ἔτος διασκευάσεων καὶ τέρφωσιν· ἐδεχόμεθα ὄλους τὰς προσκλησεις καὶ μόλις στιγμὰς τινας εἶχονμεν ἀνεσθαιόμενοι, καθ' ἂς ἠδυνάμεθα νὰ μένωμεν μόνον. Ἄλλ' ἡ πρὸς τὸν σύζυγόν μου ἀγάπη ἀνεπτύχθη καὶ ἔλαβε χαρακτῆρα σοβαρότερον. Τότε κατὰ πρῶτον ἡσθάνθη τὴν ἀνάγκην νὰ ἐτοιμασθῶ πρὸς τὴν εὐτυχίαν μου. Εἶπον τοῦτο εἰς τὸν Ἐδμόνδον, ἀλλ' οὗτος μ' ἐχέλευσε. Δὲν ἤθελον πλέον νὰ ὑπάγω εἰς τὰς συναστροφὰς, ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δὲν ἤθελον ν' ἀφίσω καὶ τὸν σύζυγόν μου νὰ μεταδαινῇ εἰς αὐτὰς μόνος· ἐπομένως ἤμην μελαγχολικὴ, σοβαρὰ καὶ κακῆς διαθέσεως. Μ' ἐνόμησαν ζηλότυπον, καὶ πράγματι ἐγένονην ζηλότυπος.

Ὁ σύζυγός μου ἦτο εὐγενέστατος, ἀγαθὸς καὶ ἀφελῆς, εἶχε δὲ καὶ εὐφραν ἀρκετὴν, ἀλλ' ἡ καρδία του δὲν ἦτο ποιητικὴ καὶ οὐδεμίαν εἶχε γνῶσιν οὕτε τοῦ ἔρωτος οὕτε τῆς ζηλοτυπίας. Μὲ ἠγάπα δὲ, ὡς ἠγάπησε τὴν μητέρα του, ὡς ἠγάπα τὴν μητέρα σου, ἀδελφῆν του· ἀλλ' ἐγὼ ἐπέθον νὰ ἀγαπῶμαι παρ' αὐτοῦ κατ' ἄλλον τρόπον. Τοῦτο προσπαθοῦσα νὰ ἐπιτόχω, κατώρθωσα νὰ μὲ νὰ ἀγαπᾷ παντελῶς. Καθ' ἐκείνην εἶχονμεν φιλονικίας διὰ τὰ ἐλάχιστα πράγματα, καὶ τὸ κακὸν προεβίη εἰς τοσοῦτον ὥστε ἡ συμβίωσις κατέστη ἀφόρητος.

Ἡμέραν τινὰ μετὰ σοβαρὰν φιλονικίαν ἀπῆλθον τῆς οἰκίας μου χωρὶς νὰ εἰδοποιήσω περὶ τούτου τὸν Ἐδμόνδον καὶ μετέβην παρὰ τῷ πατρί μου, ὅστις διέμενε κατὰ τὴν καλὴν τοῦ ἔτους ἐποχὴν εἰς ἐξοχικὴν ἔπαυλον κειμένην εἰς ἀπόστασιν ἐξήκοντα λευγὰ ἀπὸ τῶν Παρισίων. Προβαίνουσα εἰς τὸ ἀπερίσκεπτον τοῦτο διάθημα εἶχον ἐνδομῶς τὴν θεβαίωτητα ὅτι ὁ σύζυγός μου ἤθελε μετ' ὀλίγον ἔλθει πρὸς ἐμὲ. Ἄλλ' οὕτως δὲν ἦλθεν. Ἡμην ἀπλητισμένη, καὶ ἡσθένησα σοβαρῶς. Ἡ μητριὰ μου ἀνήγγειλε τοῦτο πρὸς τὸν σύζυγόν μου παρακαλοῦσα αὐτὸν νὰ ἔλθῃ κατεπειγόντως. Ὁ Ἐδμόνδος ἠρκέσθη ν' ἀπαντήσῃ δι' ἐπιστολῆς εὐγενοῦς, οὐδόλως ἀναφέρων περὶ τῆς ἀναχωρήσεώς μου καὶ λέγων ὅτι ἡ οἰκογένειά μου ἤθελε ἀρκούντως με περιποιηθῆ εἰς τὴν ἀσθένειάν μου καὶ ὅτι αὐτὸς ἠτοιμάζετο νὰ ἐκτελέσῃ μακρὸν ταξίδιον, οὐδὲ ἤξευρε πότε θὰ ἐπανήρχετο εἰς Παρισίους, ὅτι ὅμως ἂν τὸ φθινόπωρον δὲν ἐπιστρέψω, ἤθελεν αὐτὸς ἔλθει νὰ με εὕρῃ παρὰ τῷ πατρί μου, ὅπως μείνῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα μετ' ἐμοῦ. Ἡ τοσαύτη ἀδιαφορία μ' ἐτάραξεν· ἤθελον νὰ τὸν μισήσω καὶ ὅμως ἡσθάνονην ὅτι δὲν

ἠγάπων ἐτι περισσότερο. Ἄν καὶ πορῆσοῦσα ἀνεχώρησα ἀμέσως εἰς Παρισίους· ἀφίχθεῖσα δὲ ἔμαθον ὅτι ὁ σύζυγός μου εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ δύο ὡρῶν. Καταβεβλημένη ὑπὸ τῆς θλίψεως καὶ τῆς κατασχύνης μου ἐπέστρεφα εἰς τὴν πατρικὴν ἔπαυλιν, ἐνθα ἔφθασα λιπόθυμος. Μακρὰ καὶ ὀδυνηρὰ μὲ κατέλαθε νόσος· ἀλλ' ἡ νεότης μου καὶ αἱ περιποιήσεις τῆς ἀξιολόγου μητριᾶς μου, πρὸς τὴν νύμφην τῆς ὁποίας διατηρῶ ἀληθῆ λατρείαν, μὲ διετήρησαν εἰς τὴν ζωὴν.

Προσεγγίζοντας τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ὅτε ἤρξατο ἡ ἐποχὴ τῆς θύρας, ἥτις ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ πατρός μου ἦτο ἐποχὴ διασκευάσεων καὶ ἐπισκεψῆς, ἦλθε καὶ ὁ Ἐδμόνδος, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ, φέρων μετ' ἐαυτοῦ φίλους τοῦ τινός. Ἐγὼ εὐρισκόμην τότε ἐν πλήρει ἀναρρώσει, ἀλλ' ἤμην τόσο ἀδύνατος καὶ τόσο ἡλλιωμένη, ὥστε ἤμην σκεδὸν ἀγνώριστος. Ὁ Ἐδμόνδος μὲ παρετήρησε μετ' ἀπορίας καὶ ὄλους ἀρηρημένους μὲ ἠρώτησε περὶ τῆς ὑγείας μου, περὶ τῆς ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμονῆς μου καὶ μοὶ παρουσίασε τοὺς φίλους του· εἶτα δὲ ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν, ὅπως τὸς ἐπιδείξῃ τὸν ἐκτεταμένον κήπον, τοὺς σταύλους, τοὺς θηρευτικὸς κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπερχόμενος δὲ τῆς αἰθούσης εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του ἀρκετὰ δυνατὰ, ὥστε νὰ τὸ ἀκούσω.

Κύριοι, σὰς ζητῶ συγγνώμην· σὰς εἶχον εἶπει δτι ἡ σύζυγός μου ἦτο εὐεὶδης· καὶ ἐγὼ τὸ ἐπίστευον. Ὁ ἀπεροίμων πληγὴν ἐγγειριδίῳ ἡ τὴν ταπεινωτικὴν ταύτην φράσιν. Κλαίουσα μετέβην εἰς τὸ δωμάτιόν μου ἐλπίζουσα νὰ εὕρω ἐν τῷ κατόπτηρῳ μου διάψευσιν τῶν λόγων τούτων τῶν πικρῶν. Πλὴν φεῖ! δὲν ἤμην πλέον εὐεὶδης· οἱ ὀφθαλμοὶ μου εἶχον ἀπολέσει τὴν λάμψιν των, αἱ παρειαὶ μου εἶχον καταπέσει νὰ χεῖλῃ μου ἦσαν ὄχρα καὶ μοὶ παρεῖχον ὄψιν πασχούσης γυναικός, ὅπερ οἱ ἄνδρες ἀποστρέφονται ἐν γένει, διότι δι' αὐτοὺς προτιμητέον εἶναι τὸ κάλλος τῆς ἐσωτερικῆς μορφῆς τοῦ κάλλους ἐκείνου τῆς ἐκφράσεως, τὸ ὅποῖον προέρχεται ἐκ τῆς ψυχῆς. Καὶ ἐγὼ ἡ ἄφρων ἐνόμησον, ὅτι ὁ σύζυγός μου βλέπων με τοιαύτην ἤθελε μὲ συμπαθεῖ! Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ μου ἀπεφάσισα νὰ θεραπεύσω τὴν ἔλλειψιν ταύτην διὰ τῆς περὶ τὴν στολὴν καὶ περιβολὴν μου περιποιήσεως καὶ εἰς τὸ γεῦμα ἐφανόμην φαειρὰ καὶ ζωηρὰ. Τοῦτο παρητήρησα πάντες αἱ συνδαιτυμόνες, ἐκτὸς τοῦ συζύγου μου, ὅστις οὐδὲ ἐλέμματος μὲ ἤξιωσεν. Ἐπροσπάθησα νὰ τῇ ἀντιπληρώσω δι' ἀδιαφορίας τὴν ἀδιαφορίαν του· ἀλλὰ καὶ εἰς ταύτην ἔμεινε ἀπαθῆς. Τότε κατελήφθη ὑπὸ ἀνίας, ἥτις εἶναι τὸ χεῖριστον πάντων τῶν δεινῶν, ἰδίως διὰ τὰς γυναῖκας· οἱ ἄνδρες ὄλοι μοὶ ἐφαινόοντο ἀνόητοι καὶ θάναυσοι.

Ἐπειτα τὸ τέλος.)

Ἐπειτα τὸ τέλος.)

Ἐπειτα τὸ τέλος.)

Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ἠγάπων ἐτι περισσότερο. Ἄν καὶ πορῆσοῦσα ἀνεχώρησα ἀμέσως εἰς Παρισίους· ἀφίχθεῖσα δὲ ἔμαθον ὅτι ὁ σύζυγός μου εἶχεν ἀναχωρήσει πρὸ δύο ὡρῶν. Καταβεβλημένη ὑπὸ τῆς θλίψεως καὶ τῆς κατασχύνης μου ἐπέστρεφα εἰς τὴν πατρικὴν ἔπαυλιν, ἐνθα ἔφθασα λιπόθυμος. Μακρὰ καὶ ὀδυνηρὰ μὲ κατέλαθε νόσος· ἀλλ' ἡ νεότης μου καὶ αἱ περιποιήσεις τῆς ἀξιολόγου μητριᾶς μου, πρὸς τὴν νύμφην τῆς ὁποίας διατηρῶ ἀληθῆ λατρείαν, μὲ διετήρησαν εἰς τὴν ζωὴν.

Προσεγγίζοντας τοῦ μηνὸς Σεπτεμβρίου, ὅτε ἤρξατο ἡ ἐποχὴ τῆς θύρας, ἥτις ἐν τῇ ἐξοχῇ τοῦ πατρός μου ἦτο ἐποχὴ διασκευάσεων καὶ ἐπισκεψῆς, ἦλθε καὶ ὁ Ἐδμόνδος, ὡς εἶχεν ὑποσχεθῆ, φέρων μετ' ἐαυτοῦ φίλους τοῦ τινός. Ἐγὼ εὐρισκόμην τότε ἐν πλήρει ἀναρρώσει, ἀλλ' ἤμην τόσο ἀδύνατος καὶ τόσο ἡλλιωμένη, ὥστε ἤμην σκεδὸν ἀγνώριστος. Ὁ Ἐδμόνδος μὲ παρετήρησε μετ' ἀπορίας καὶ ὄλους ἀρηρημένους μὲ ἠρώτησε περὶ τῆς ὑγείας μου, περὶ τῆς ἐν τῇ ἐξοχῇ διαμονῆς μου καὶ μοὶ παρουσίασε τοὺς φίλους του· εἶτα δὲ ἀπῆλθε μετ' αὐτῶν, ὅπως τὸς ἐπιδείξῃ τὸν ἐκτεταμένον κήπον, τοὺς σταύλους, τοὺς θηρευτικὸς κύνας καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀπερχόμενος δὲ τῆς αἰθούσης εἶπε πρὸς τοὺς φίλους του ἀρκετὰ δυνατὰ, ὥστε νὰ τὸ ἀκούσω.

Κύριοι, σὰς ζητῶ συγγνώμην· σὰς εἶχον εἶπει δτι ἡ σύζυγός μου ἦτο εὐεὶδης· καὶ ἐγὼ τὸ ἐπί

364

ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ ΤΗΣ 40^{ΗΣ} ΕΠΕΤΗΡΙΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΘΡΟΝΟΝ ΞΑΝΑΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΥΤΟΥ ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ
ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟΣ
ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΙΩΣΗΦ ΤΟΥ Α΄

Περιέχουσα Λαχεία
 διαφόρων καλλιτεχνικών
 αντικειμένων.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ

ΓΙΝΕΤΑΙ
 ΕΝ
 ΒΙΕΝΝΗ
 ΑΠΟ

ΠΑΛΑΤΙΟΝ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

ΠΡΩΤΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ ΜΕΧΡΙ 31. ΜΑΙΟΥ 1888.
 ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΝ ΤΗΣ Α. ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ
 ΥΨΗΛΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ
 ΑΡΧΙΔΟΥΚΟΣ ΚΑΡΟΛΟΥ ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΥ.

ΑΞΙΑΣ

Φιορινίων	Φράγκων
80.000	160.000
Κέρδη Φιορινίων	Κέρδη Φράγκων
1 εκ 20.000	- 40.000
2 - 5.000	έκαστον 10.000
2 - 4.000	- 8.000
2 - 3.000	- 6.000
2 - 2.000	- 4.000
Διάφ. Κέρδ.	27.000 - 54.000
200 Μετάλλια χρυσά	10 = 20
1000 -	άργυρά 3 = 6

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΚΛΗΡΩΣΙΣ
 ΤΗΝ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 1888
 1 Γραμμάτιον
 τιμάται Μαρ. 1 ήτοι Φρ. 1.25
 10 Γραμμάτια
 τιμώνται Μάρκα 8 ήτοι Φρ. 10.—

Αί αιτήσεις γραμματίων απευθύνονται προς την Διεύθυνσιν του
„MONITEUR DE LA CHANCE UNIVERSELLE“ A VIENNE (AUTRICHE)

(Αποκλειστικός αντιπρόσωπος διά τὸ ἔξωτερικὸν καὶ ἰδίως διά τὰς χώρας τῆς Ἀνατολῆς.)
 Ἡ Διεύθυνσις τοῦ „Μυνήτωρος“ παραχωρεῖ ἐπωφελῆ προμήθειαν εἰς τοὺς μεταπωλητὰς γραμματίων.

